

En episod från svenska ambassadhotellet i Paris 1795.

I lady Blennerhassetts stora biografi öfver »Madame de Staël» förekomma II: 214 dessa ord: *»Im Mai 1795 traf Frau von Staël in der französischen Hauptstadt ein».*

Man skulle tro, att det blott vore fråga om en vanlig utflykt endast att bestiga karossen på Coppet och stiga ur vid svenska ambassadhotellet rue du Bac. Några dagboksanteckningar af en ung attaché vid svenska legationen i Paris vid just denna tid ställa dock denna resa i en helt annan belysning. Och då de därtill gifva oss åtskilliga märkliga inblickar i detta dåtidens kanske mest bemärkta pariserhem, torde ett utdrag icke vara denna tidskrifts läsare ovälkommet.

Den nämnde attachén tecknade sig: »Nicolas de Jacobson, chevalier d'Ambassade».

Hans karriär är egendomlig nog. Våren 1775 är han student i Uppsala och intar dagligen sina måltider tillsammans med Gustaf Adolf Reuterholm hos »Mademoiselle Fiken Porath». De sju följande åren arbetar han på sin morbroders, det rika kommersrådet Arvidssons kontor i Göteborg. Därefter uppträder han på 1780-talet i Paris, »allierad med förnäma och rika», lånar Armfelt pengar och deklamerar ur »Kellgren, Leopold, Köhler och Bergklint» för Creutz i Champs Ellysés. Är åter i Sverige under första skedet af Reuterholmska regimen och gällde då för »Favoritens favorit». Åtföljer prinsessan Sofia Albertina på hennes italienska resa. Lemnar 1794 åter Sverige med Staël v. Holstein på hans ambassad till Paris, såsom det tyckes, mera i egenskap af vän än såsom attaché. Återvänder i september 1795 med »4 millioner subsidier» till svenska staten.

Vi finna häraf, att icke blott tillbragte han större delen af 1795 i Paris, den omedelbara reaktionen efter Robespierres fall; han var därtill genom sin ställning till svenska legationen och Staëlska familjen i tillfälle att där se och iakttaga mångt och mycket, som ingen annan såg och iakttog.

Vi befinna oss alltså i Paris våren 1795. Den 23 april hade svenske ambassadören med stor ståt inför konventet å Sveriges vägnar erkänt republiken. Sverige tog jämte Toscana här försteget framför samtliga öfriga makter; »för att (såsom Reuterholm uttryckte sig i ett bref till rikskansleren Sparre) skaffa oss mycket penningar samt sätta oss i försvarsstånd mot den gemena kärningen (Catharina II)». Det gällde alltså att tillsvidare stå väl med det något oberäkneliga nationalkonventet och undanröjda alla stötestenar.

Men just nu anlända ovälkomna bref från Coppet, hvilka hota med förvecklingar: Madame de Staël, som ansåg tiden inne att i Paris återintaga sin plats såsom »Ambassadrice de Suède», underträttar sin man om sin snara ankomst. Tiden kunde dock ej gärna vara olägligare. Ty Madame de Staëls verksamhet i England och på Coppet för de emigrerade var ingalunda okänd i Paris. Därtill hade hon nyss utgifvit sin första politiska bok, *Reflexions sur la paix intérieure*, hvilken nog ej var allom till lags. Baron Staël gjorde därför allt, hvad i hans makt stod, för att åtminstone få det tillämnade besöket uppskjutet. Men utan framgång. Madames svar blef helt enkelt: »kommer».

Och här lämna vi ordet till den unge ambassad-chevaliern.¹

»Innan jag framställde det djerfva förslaget att tvinga henne att vända om, hade jag rådslagit med några medlemmar af Comité du Salut public, med Menou, kommenderande general i Paris, med Le Hoc, utsedd till ambassadör i Sverige, med flera konventsledamöter, t. o. m. med åtskilliga privatpersoner, enskilda vänner till ambassadören. Alla tadlade de med en mun hans utomordentliga svaghet för sin hustru; under det man alla dagar från tribunen i konventet hörde förnärmande uttalanden om henne i anledning af ryktet om hennes ankomst till Paris och de säkra underrättelser, man ansåg sig hafva om hennes förbindelser och intriger med de emigrerade. Singeul² svor och bannade utan att kunna något föreslå.

¹ Anteckningarna äro såsom regel förda på franska. Vi hafva funnit lämpligast att anföras dem i öfversättning.

² Anställd vid svenska ambassaden; känd såsom ifrig jakobin.

Mer än en gång hade jag, dock blott i förbigående, talat med ambassadören om denna sak, särskildt när han visade mig bref från minister Necker, i hvilket denne försökte utverka tillåtelse för sin dotter att få komma till Paris. Mina försök att förmå honom ordna sina affärer och förlika sig med baron Reuterholm, hans forna orakel, hade nämligen något atkylt förhållandet oss emellan; och jag ville icke öka spänningen.

En morgon, då jag på grund af illamående låg längre än vanligt, inträdde ambassadören till mig och sade, i det rösten nästan svek honom¹: »min hustru kommer hit».

»Det vore en förbannad sak; för Guds skull hindra det», sade jag.

»Det är omöjligt», invände han.

»Jag tillade: »Nej, vid Gud, det så är, om min ambassadeur ville göra, hvad han borde.»

»Kan Jacobson göra det», frågade han med en ton af förebråelse, som både rörde och stötte mig: ty den utmärkte mer humeur mot mig än egen smärta.»

Jag reste mig i sängen; bittert och med en ed svarade jag: »Ja, det kan jag.»

»Nå, så tig och gör», yttrade han med en stämman, som skar mig i själen och gick.

»Jag fattade all min eftertanke för att finna rätta bemärkelsen af dessa orden och ansåg dem vara, att han ej ville brouillera sig med hustru och svärfar, men önskade, att hon ej komme. Jag borde då söka vinna ändamålet utan hans kunskap.»

»Åter rådförde jag mig med Menou, som sade sig hafva rapporter från lägrét i Marly (10,000 man födda och gödda att försvara dåvarande franska friheten), det där dagligen declamerades mot fru Staëls ankomst, och att, om den inträffade, kunde han ej ansvara, att ej soldaterna fölle på den tanken att marchera till rue Varenne² och saccagera ambassadörens hôtel. Jag talte äfven med de Hoc, som påstod, att om hon komme, fick Sverige inga subsidier. Med dessa beslöts, att de vidare skulle vidtala en och annan af Comité du Salut public och jag afsändas såsom courier till Basel, försedd med order till alla postmästare att icke lämna hästar åt de personer, jag uppgåfve, utan för att återvända, samt med bref till republikens ambassadör i Schweiz, hvari han förbjöds att lämna fru Staël pass.»

¹ Detta samtal jämte det hvad närmast följer är i dagboken skrivet på svenska, hvarför texten här blir ordagrann.

² Sannolikt den n. v. rue de Varenne i Faubourg St Germain.

»Jag tog med mig på denna kinkiga resan samma dugliga schweizare, Balthazar, som Grefve Fersen anförtrorde att köra Ludvig XVI och Marie Antoinette, när de rymde från Paris, och som med sina laddade pistoler ansvarade att skjuta hästarna för ambassadrisens vagn, i fall vi mötte henne, och hon ej godvilligt ville vända om på de papper, jag medförde.

»Jag anmärkte alla poster, där bivägar inträffade, hvilka kunde leda till Schweiz, och de tillsades, att om svenska ambassadrisen inträffade, fick hon ej avancera, utan skulle vända om eller afbida min återkomst.»

»Framkommen till Basel skyndade jag till den hederlige Barthelemi. Knappt hade han hört ändamålet med min resa, förrän han svor öfver välfärdsutskottet och ministern, som aldrig besvarat hans förfrågan, huru han skulle förhålla sig, om fru Staël begärde pass. Nyss hade hon fått det och var troligen redan rest från Coppet. Förtviflad vände jag om. Ingenstädes hade hon passerat. Hon hade kommit flera timmar före mig till Paris och med sin vanliga slughet valt en väg, som ansågs för obrukbar, emedan man ibland måste betjäna sig af oxar i brist på hästar.»

»Nytt öfvervägande, hvad parti jag nu skulle ta. Jag gick följande morgonen in till baron Staël. Han syntes accablerad.

»Nå, jag har rest förgäfves, min bästa ambassadör», sade jag. Icke ett ord mer eller mindre.

»Vänta litet», sade han; gick in till sin hustru, kom strax igen, sägande: »Madame de Staël est encore au lit; mais elle vous prie de passer chez elle».¹

Jag begaf mig strax dit. Hon var ännu icke gift, då jag senast såg henne. Hennes första ord var: »Vous êtes l'ami de Mr de Staël. Je veux que vous soyez le mien aussi. Venez m'embrasser.»

Denna inledning smekte min fäfänga, och föga fattades, att jag alldeles bragts ur fattningen. Lyckligtvis hjälpte mig dock ett enda ögonblicks eftertanke, och jag beslöt att utan vidare dra mig tillbaka, utan att ingå på någon förklaring angående min resa. Jag svarade med en tämligen alldaglig komplimang åt hennes snille och skönhet, därefter smög jag mig bort.

Återkommen på mitt rum erfor jag alla obeslutsamhetens kval och all den ångest, som ligger i en konflikt mellan plikt och böjelse.

¹ Här tager franska texten åter vid.

Nya rådplågningar med Menou, Le Hoc och andra. Att stanna på halfva vägen är icke min vana. De, till hvilka jag vände mig, afskydde ambassadörskan, anklagade ambassadören för svaghet och kommo min patriotism att flamma upp, då de försäkrade mig, att underhandlingarna mellan de två länderna skulle lida af allt detta. Och blef alltså beslutet, att ambassadörskan, »bon gré mal gré», skulle återvända till Schweiz.

Så förflöto några dagar. Innan jag om morgonen gick ut, plögade jag gå in till baron Staël, som vanligen mottog mig något kyligt. Hvad Madame angår, såg jag henne icke alls. Jag åt middag hos andra bekanta, då middagarna i hotellet efter ambassadrisens hemkomst blifvit mig odrägliga på grund af det stora antalet gäster.

En vacker morgon säger baron Staël till mig: »Min hustru önskar se er till middag den och den dagen.» Jag svarade: »Naturligtvis skall jag infinna mig.»

Följande dag, om jag ej missminner mig, mötte jag general Menou, som omtalade för mig, att han mottagit en bjudning till middag hos ambassadören och nekat. Han berättade vidare, att då han mött en medlem af Välfärdsutskottet (så vidt jag minnes, Treilhard), hade han nämnt härom för honom. »Hvarför, medborgare, har ni nekat mottaga denna bjudning?» frågade denne.

»Därför», svarade Menou, »att jag ej tycker om hans hustru, som har hufvudet fullt af planer och intriger emot oss.»

»Paff», återtog den andre. »Jag själf ämnar mig dit, och det skulle jag ej göra, om det kunde vara något ondt däri. Jag råder er, medborgare general, att göra likaledes.»

Samma förhållande med Le Hoc. Detta borde kanske ha något afkyllt min ifver; men råden, ställningen, det allmänna ropet mot madame de Staël afgjorde mig.

Tidigt följande morgon tillsade jag portvakten, att det var ambassadörens befallning, att intill vidare order ingen skulle insläppas, hvarken till honom eller ambassadrisen. I en passage mellan de båda våningarna placerade jag en af de svenska tjänarne med befallning att, så snart han hörde fruns ringklocka, genast begifva sig till ambassadören och säga honom, att ambassadörskan bad hans excellens utan dröjsmål infinna sig hos henne. Räknande på denne pålitlige betjänt, hvars namn var Boberg, inträdde jag sakta och försiktigt i madame de Staëls sängkammare, där jag till min förvåning fann den bekante grefve de Segure d. ä., en spirituell man, reflekterande och rättrådig. Då det var

för sent att stanna eller draga mig tillbaka, bad jag honom att blifva lämnad ensam med ambassadrisen, då jag måste tala med henne om en sak af stor vikt, som icke tålde något uppskof. Han drog sig då tillbaka med några artiga ord. Nu gick jag fram till sängen, där madame ännu låg, enligt tidens sed mottagande husets intimare vänner till sängs. Madame de Staël bibehöll ständigt denna sed, utan fruktan för missbruk, äfven på äldre dar, offrande så koketteriet för politiken och litteraturen.

Utan alla omvägar, hvartill jag icke hade tid, bad jag henne förlåta mig, att jag såg mig nödsakad att försöka öfvertala henne att lämna Paris. I korthet framlade jag för henne mina skäl, utan all vältalighet, hvilken gäfva icke är min, men med mycken värme. Hon svarade mig med mycken liflighet, men vänligt, försäkrande mig, att hon bättre än jag kände de personer, som skjöto mig fram, och att hon var fullt öfvertygad att kunna vinna dem för sig och, i stället för att vara till skada för ambassadörens underhandlingar, hon kunde gå i borgen för deras lyckliga utgång. I saknad af både hennes vältalighet och själf tillit, hade jag ingen utsikt att kunna öfvertala henne. Blott en utväg stod öppen för mig: jag kastade mig på knä vid sängen och besvor henne att gifva vika både för hennes egen skull och ambassadörens, som hon genom sitt motstånd skulle bringa på fall.

Nu antog hennes vägran en bestämd och fast ton, hvarvid äfven jag höjde min röst och inlade en och annan hotelse i mina förslag. Detta uppväckte hennes harm, och hon sökte efter klocksträngen för att ringa på sina kammarjungfrur. Men när hon märkte, att jag hade upphängt denna, så att hon icke kunde nå den, blef hon ordentligt ond och, med värdighet erinrande mig hvem hon var, befallde hon mig att gå.

Nu var stunden kommen för mig att fatta klocksträngen, hvilket jag gjorde utan att säga ett ord. Tärningen var kastad. För tvekan fanns icke längre rum. Min plikt och min karaktär utpekade för mig den enda väg att gå.

Ambassadören inträdde med bekymmer i sitt ansikte; troligen hade betjänten omtalat för honom, att han handlat efter mina order. Äfven jag var mycket upprörd.

I det jag framträdde till dubbeldörren och lade handen på låset, sade jag: »Herr ambassadör, för att rädda er har jag försökt allt; men medels öfvertalande är det ej möjligt förmå ambassadörskan att lämna Paris. Nu är er stund kommen att handla. Se här mitt sista ord: Ni vet, hur mycket jag älskar er; men jag

älskar än mer mitt fädernesland. Blir madame kvar, så svär jag vid Gud, att jag om 2—3 dar återvänder till Stockholm, och jag skall blifva den förste att där anklaga er hos regenten för er feghet att af svaghet för er hustrus infall uppoffra statens fördelar. Jag går nu in i edert rum och afvaktar där ert svar.»

En halftimma efteråt inträder ambassadören, förvirrad, förtviflad; och så var jag själf, men på samma gång upptänd.

»Näväl», sade jag.

»Hon reser», svarade han, »blott begär hon åtta dar, att det icke må synas, som hade hon blifvit bortkörd.»

»Hon bedrar oss», afbröt jag honom.

»Nej», fortsatte han, »jag har hennes hedersord, och det bryter hon icke.»

»Så få vi vänta», återtog jag, i det jag med ömhet tryckte hans hand för att låta honom förstå, hvad det kostade mitt hjärta att göra allt detta våld på mig. Han svarade icke; hans ansikte uttryckte endast trötthet och obeslutsamhet.

Dagen för den stora middagen var inne. På morgonen kom ambassadören och påminde mig vänligt om mitt löfte att vara med. Jag infann mig tidigt i salongen. Flera gäster hade redan anländt, bland dem general Menou, med hvilken jag kom öfverens att sitta tillsammans vid bordet. Vi sågo flera inträda af dem, som för tillfället hade makten; och den sist anlände var till min stora förvåning Louvet. Denne man, känd för stor oförvitlighet och ett godt omdöme, hade madame de Staël aldrig sett och hade nog ej utan stor svårighet vunnits. Han var vid denna tid medlem af välfärdsutskottet, arbetade som en neger, nekande sig äfven de vanligaste förströelser, tänkande blott på republikens bästa. Jag kan säga detta, då jag ofta mött både honom och hans omtalade hustru Lodoiska. Vid hans inträde i salongen gick ambassadörskan emot honom, omfamnade honom och sade honom på sitt förbindliga sätt några artigheter.

Under middagen drog hon nästan alla inom sin trollkrets. Dock hade hon tydligen föresatt sig att ignorera Menou. Vid måltidens slut kom hon fram till mig och bad mig ej gå, förrän hon fått tala vid mig. Hon sade mig detta helt enkelt och naturligt; och jag svarade med en vördnadsfull bugning. Detta var vårt första möte sedan scenen angående hennes afresa.

Under det man kringbjöd kaffe och likörer, kallade hon den ene efter den andre in i sitt kabinett, ungefär tio personer; och de stannade där alla. Efter i det närmaste en timma träder hon

åter ut, omgifven af alla dessa »medborgare» (Louvet var dock ej med), och går rätt fram till mig, där jag satt, inbegripen i samtal. Hon vänder sig till mig och säger i en mycket lugn ton, utan all skärpa: »Ni sade mig, att dessa herrar (möjligen sade hon medborgare) skulle ha ansett ovillkorligen nödvändigt, att jag lämnade Paris. Hör här själf, hvad de ha att säga.»

Jag fixerade dem med på en gång förvåning och förtrytelse, under det mina öron fylldes af »ja, det är fullkomligt riktigt», af »dock» och af »men», och jag vet icke allt. Slutligen hördes en hes stämma, som ännu ljuder i mitt öra, uttala en hel mening: »Det var nog så, men emedan madame l'Ambassadrice nu en gång befinner sig i Paris, ha vi ej skäl till att önska hennes afresa»; tilläggande en äkta fransk artighet om hennes älskvärdhet.

Så han, och jag — förbryllad! Hade jag blott haft litet mer kvickhet, skulle jag hånat dessa »cochons d'Ulisse», som dundrade på tribunen och i salongerna mot denna för republiken så farliga sirén, men redan efter hennes första middag lågo vid hennes fötter.

Jag samlade mig så godt jag kunde i en så oväntad ställning, och, vändande mig till ambassadörskan, sade jag i en fast ton: »Madame, jag har misstagit mig, och ni skulle visa stort ädelmod, om ni någonsin kunde förlåta mig.»

»Åh», svarade hon mig förbindligt, »saken är helt enkelt den, att ni trott er handla i Sveriges intresse.».....

Så mycket låg alltså bakom den lilla meningen: »*Im Mai 1795 traf Frau von Staël in der französischen Hauptstadt ein.*»

O. Q.

Barns namngifvande i födelseannonser.

Det existerar i våra dagar ett ganska allmänt genealogiskt intresse, som väcktes till lif genom de värdefulla arbeten inom denna fackvetenskap, hvilka under senaste årtionden sett dagen. Också har följden blifvit, att en mängd personer börjat anställa forskningar och göra uppteckningar icke blott beträffande sin egen släkt, utan äfven öfver andras. Ett bevis för detta stigande intresse för släktforskning ser man i en del publikationer, som tid efter annan framträda öfver enskilda släkter. Och säkerligen äro de icke få, som f. n. i vårt land syssla med genealogiska forskningar samt föra genealogiska anteckningar, hvilka de söka hålla i nivå med respektive släkters tillväxt.

För att taga vara på och tillgodose detta uppteckningsintresse och på samma gång understödja framtida släktforskningar, torde vara lämpligt att göra, hvad göras kan. Och ett sätt som icke oväsentligt skulle underlätta ett dylikt arbete, är om i födelseannonser barnens namn blefve tillkännagifna.

Låt oss t. ex. antaga, att en person upprättat en förteckning öfver en viss släkt. Han har måhända omsorgsfullt utarbetade slägtanteckningar kanske till och med tryckta släggtabeller. — Så mötas hans ögon en vacker dag af en annons: »en sons lyckliga födelse» eller »en dotter», hvilka barn genom sina föräldrar tillhöra och skola upptagas i hans slägtsamlingar. Visste han nu barnets namn, skulle ett dylikt införande vara förenadt med det minsta besväret, på samma gång som det skulle öka samlareintresset genom möjligheten att genast kunna fullständigt införa den nya uppgiften på den densamma tillkommande platsen. Deremot vill han icke »förstöra» sina anteckningar genom att skriva: en son född d. — — —, ty detta fordrade en framtida ändring eller radering. I de flesta fall torde därför följden häraf bli, att anteckningen i sin helhet uppskjutes. Man annoterar icke ens födelsedagen, ty

man tänker som så, att om denna kan man ju alltid få upplysning på samma gång som om namnet. Den enda säkra utväg, som sedan står en till buds, är att efter någon tid, då barnet bör vara döpt, tillskrifva någon af föräldrarna med begäran om uppgift å barnets namn och födelsedag. Bor man på samma plats som den ifrågavarande familjen, uppskjutes vanligen en dylik åtgärd i hopp om ett personligt sammanträffande med antingen någon af föräldrarne eller någon närmare släkting till dem. Träffar man då någon af de förra och tillfället äfven passar för begärandet af den önskade upplysningen, så är ju allt godt och väl. — Beträffande åter uppgifterna genom släktingar — t. ex. en moster eller en farbror — har nog litet hvar gjort den erfarenheten, att uppgifter på dylik väg erhållna icke alltid äro så att lita på, ty deras minne sviker ofta vis à vis ett eller annat.

Det vanligaste torde emellertid blifva att efterforskningarne uppskjutas på obestämd tid och man kommer sig icke för med att vare sig skrifva eller på annat sätt söka taga reda på hvad man ville veta. Man ställer det på framtiden, kanske i hopp om att framdeles få samtidigt uppgifter på möjligen flere barn, och man slipper då »besvära» mer än en gång.

Allt detta skulle i väsentlig grad förenklas, om i födelseannonsen äfven barnets namn utsattes. I likhet med dödsannonserna skulle sålunda ett icke oviktigt genealogiskt materiel skapas. Såsom nu är fallet, bli födelseannonserna med sitt ofullständiga innehåll af så godt som intet genealogiskt värde.

Mot det nu framställda förslaget skall man likväl göra åtskilliga invändningar. Främst den, att namngifvandet och dopet för de fleste blifvit synonyma begrepp. Detta är emellertid endast en konventionel uppfattning, som i verkligheten saknar all grund. Dopet är upptagandet i den kristna kyrkan och ingenting annat. Denna ceremoni går lika väl för sig, om barnet dessförinnan fått sitt namn. Vi kunna ju härmed erinra om baptisterna, som icke låta sig döpas, innan de kommit till mogen ålder. Och å andra sidan kunna vi påpeka ett mycket högt prejudikat, nämligen de kungliga, hvilkas barn vanligen erhålla sina namn i samband med förkunnandet af deras födelse.

Man skall naturligen äfven invända, att det är en svårighet att på förhand ge barnet namn, innan man vet dess kön. Visserligen — men den svårigheten är nu icke större för vanliga människor, än t. ex. för de kungliga, och i allmänhet behöfver man ju icke uppgöra mera än tvänne alternativa förslag. Intet

torde väl heller vara vanligare, än att föräldrar i afvaktan på mottagandet af den kärkomna lilla gästen sysselsätta sig med namnfrågan. Och ofantligt ofta torde väl denna vara löst redan vid barnets födelse, om än icke ett förkunnande deraf eger rum förr än vid döpelsen.

Den största svårigheten att öfvervinna ligger utan all fråga i det konventionella bruket. Detta är för det stora flertalet människor det som först och sist bestämmer deras handlingar. Andra göra så och så, och därför vilja vi icke göra annorlunda, se der ett resonnemang som är vanligast bland alla!

Dock borde det väl icke vara så farligt att handla häremot och icke behöfde väl de, som verkligen ega genealogiskt intresse och inse den betydelse en ändring kunde hafva för den framtida genealogiska forskningen, vara så fallna under konventionela hänsyn, att de icke ville sluta sig till och understödja det ytterst ringa fåtal, som allt emellanåt med långa mellanrum visar sig våga bryta med det allmänna bruket. Det gäller ju likväl en sak, som faktiskt icke borde behöfva stöta någon.

A. K.

De Geerska familjeporträtt.¹

I.

Vid Leufsta bruk, den i vissa hänseenden mest betydande af de stora possessioner i Sverige, hvilka från äldre tider varit i den De Geerska familjens ego, och, jämte Väsby, den enda af dem, som befinner sig i denna slägts fortfarande besittning, är uti hufvudbyggnadens nedre våning inrymd en dyrbar och synnerligen intressant samling porträtt af åtskilliga bland nämnda slägts mera framstående medlemmar. I detta häfte meddelas fotografiska reproduktioner af de äldsta och ur konstnärlig synpunkt måhända intressantaste numren i denna samling, de flesta utgörande originalmålningar från 1600-talet af holländske mästare. Då Leufsta, som under ryssarnes härjningar i Upland år 1719 blef jemte alla inventarier afbrändt, under de följande åren med stor kostnad och omsorg restaurerades, skola dessa originalmåningar hafva blifvit från det De Geerska stamgodset Rhijnhuizen nära Utrecht i Holland förda till Leufsta och der uppsatta. Till de nu meddelade afbildningarna må fogas följande kortfattade biografiska notiser.

1) **Louis De Geer (de Gaillarmont)**, fader till den kände Louis De Geer, som under konung Gustaf II Adolfs regeringstid inflyttade till Sverige och blef stamfader för de svenska grenarna af De Geerska släkten, föddes i Liège år 1535 af den förnämliga brabantiska ätten De Geer.² Jemte de sina hade han med värma omfattat den protestantiska läran och blef under det nederländska frihetskrigets stormiga tider i anledning häraf utsatt för mycken förföljelse från katolikernas sida. På grund af dessa fiendtligheter fann han slutligen rådligast att jemte sin familj fly från fäderne-

¹ Det är tack vare friherre Carl De Geers å Leufsta frikostighet som denna högst intressanta porträttsamling i afbildning kunnat meddelas i denna tidskrift.

² I fråga om denna familjs härstamning från ätten de Hamal, se Wrangel & Bergström, Svenska adelns ättartaflor ifrån år 1857, I. s. 227.

staden, något som emellertid skulle visa sig förenadt med stora svårigheter. De Geer, som var en mycket förmögen man, egde nämligen i Liège och i trakten deromkring betydande bruks- och landtegendomar, hvilka icke kunde med lätthet realiseras, och hans fiender höllo på honom ett vaksamt öga. Slutligen lyckades han dock, efter att hafva med åtskilliga vänners bistånd försålt största delen af sin fasta egendom, i tysthet undkomma till Aachen, hvarvid hans späde son Louis lærer hafva blifvit medförd i en under resvagnen hängande koj eller hängmatta för att undgå upptäckt. Då emellertid De Geer äfven i sistnämnda stad fortfarande var utsatt för fiendtligheter af de påfviske, mognade hos honom det beslutet att söka hemligen fly till Holland, dit han lyckats så småningom öfverflytta största delen af sin förmögenhet; och under en affärsresa till Maastricht yppade sig händelsevis tillfälle härtill. Han påträffade nämligen der ett litet, med torf lastadt fartyg, hvars skeppare, reformert såsom han, lofvade föra honom och hans familj till Rotterdam. Qvarlemnande i hemmet både egodelar och tjenare, begäfvog sig sålunda, dolda under fartygslasten af farhåga för att uppsnappas under vägen, Louis och hans maka Jeanne de Neille, jemte två söner och sex döttrar samt en trogen tjenare och dennes hustru, till en liten by, belägen inom Holland, hvarest — såsom det berättas — de, efter att hafva blifvit landsatta, samtliga på sina knän tackat den högste för sin lyckliga räddning undan fiendernas förföljelse. Den nu beskrifna färden torde hafva inträffat 1597 eller 1598. De Geer bosatte sig härefter i Dortrecht och idkade der några år under det antagna namnet de Gaillarmont — efter namnet på ett honom tillhörigt riddargods — betydande bankir- och vaxelrörelse, hvarigenom han ytterligare förkofrade sin förmögenhet. I öfverensstämmelse med det i Holland rådande republikanska tänkesättet afsade han sig sitt adelskap, men återtog emellertid före sin död, som inträffade i Dortrecht den 29 oktober 1602, det gamla slägtnamnet De Geer. I sitt nya hemland åtnjöt han stort anseende såsom en redbar och driftig köpman samt gjorde sig känd för fromhet och välgörenhet.

Louis De Geer (de Gaillarmont) var gift två gånger. I första giftet var han förenad med Marie de Jalhea¹, tillhörande en adlig ätt, som i vapnet förde två blåa klockor i silfverfält. I detta

¹ Ej »de Falle», såsom i riddarhusstamtaflan namnet oriktigt angifves (se »Apostille posthume de l'ouvrage Notice historique sur la famille De Geer» 1857, pag. 165).

gifte hade han tre söner och tre döttrar, hvilka dock alla voro döda före den ofvan beskrifna flykten till Holland. Något öfver ett år efter Maries död, som inträffade i Liège den 26 november 1578, ingick De Geer nytt gifte med Jeanne de Neille (se nedan), i hvilket äktenskap föddes två söner och sex döttrar.

Det på Leufsta befintliga porträttet af Louis De Geer (de Gaillarmont) utmärker sig för en viss stelhet — möjligen är målningen, som är försedd med påskriften »Aet. 67 Obijt 1602», fullbordad först efter hans död — men har klara färger och är i öfrigt väl bibehållet.

2) **Jeanne de Neille**, gift i Liège den 11 december 1579 med Louis De Geer (de Gaillarmont) i hans andra gifte, tillhörde en adlig ätt från Florens, hvilken i vapnet förde ett i venstra kanten krusadt silfverkors i rött fält. Hennes fader hette Henri de Neille, son af Matthieu de Neille och Marie de Luesquecourt; modern var Isabella de Halinck, dotter af Baudoin de Halinck och Catherine d'Heures. I äktenskapet med Louis De Geer hade Jeanne de Neille, såsom ofvan är nämndt, två söner och sex döttrar. Hon afled i Dortrecht den 30 december¹ 1641 och läser då varit 84 år gammal, en uppgift, hvilken dock synes jäfvas deraf, att hennes porträtt på Leufsta bär inskriften »Aetat. 74, 1634». I bildens öfre venstra hörn synes familjen de Neilles vapen. Målningen är signerad: »HD tieer fecit».

3) **Louis De Geer**, herre till Finspong, Godegård, Skyllberg, Österby, Gimo och Leufsta, svenska jernförädlingens fader och grundläggare, son af Louis De Geer (de Gaillarmont) och Jeanne de Neille, föddes den 17 november 1587 i Liège. På sätt förut är omförmäldt, emigrerade han derifrån med föräldrarna mot slutet af århundradet¹ till Dortrecht i Holland; han erhöi i hemmet en sorgfällig och varmt religiös uppfostran; efter faderns död öfvertog han dennes affärer. Sedan han under någon tids vistelse i

¹ Enligt riddarhusstamtaflan den 26 november.

² Uppgiften i Franzéns år 1829 i Svenska Akademien öfver Louis De Geer hållna minnestal derom, att han vid föräldrarnas flykt till Holland varit 8 à 9 år gammal, läser näppeligen vara korrekt.

Frankrike — nämligen i La Rochelle — ytterligare utbildat sig till köpman, samt efter det han den 27 maj 1612 ingått äktenskap med Adrienne Gérard (se nedan), flyttade han år 1615 med de sina till Amsterdam, hvarest han etablerade en omfattande bankirrörelse. I sistnämnda stad köpte han ett hus, hvilket åtminstone ännu i midten af 1800-talet var ett af de förnämsta i staden¹, och hvilket han under vistelse i Holland sedan alltjemt bebodde. Hans affärstransaktioner bléfvo under denna tid allt mera vidtomfattande och hans rikedomar växte i jemnbredd dermed. Hans handelsförbindelser sträckte sig bl. a. äfven till Afrikas vestkust, hvarest mellan 30 och 31 nordliga breddgraden en landudde efter honom erhöll namnet Cap De Geer. Redan samma år han nedsatte sig i Amsterdam, trädde han i beröring med sitt blifvande nya fädernesland Sverige, som under denna krigiska tid ständigt var i behof af penningar och krigsmateriel. Den rike De Geer, sjelf härstammande från Liège, medelpunkten i ett distrikt, der jernförädlingen — det wallonska smidet — och vapentillverkningen egde gamla anor, kom nu att blifva Gustaf II Adolfs och Axel Oxenstiernas förnämste skaffare af båda dessa hjälpmedel för krigens utförande — »i Försynens hand ett redskap till befrämjande af den heliga sak, för hvilken Gustaf Adolf, och efter honom hans hjeltar, segrande stridde» (Franzén). Redan 1615 fick De Geer af generalstaterna i uppdrag att för Sveriges räkning leverera 400 kanoner. Följande år var han en bland dem, som tecknade sig för ett af Gustaf Adolf för betalningen af »Elfsborgs lösen» i Nederländerna upptaget lån. I enlighet med konungens önskan beslöt De Geer slutligen att till Sverige förlägga sin hufvudsakliga verksamhet, hvilket till en början skedde genom förmedling af den till Sverige redan öfverflyttade nederländske bruksidkaren Wilhelm de Besche. År 1618 utfärdades ett kungligt bref, hvarigenom kronans egendom Finspong jemte Finspånga län i Östergötland bortförpantades till de Besche, men i sjelfva verket till De Geer, som skulle lemna förlaget. På liknande sätt bléfvo Leufsta och Österby bruk jemte Olands härad samt Löfsta och Hållnäs socknar i Upland år 1626 öfverlemnade till de Besche samt följande året till denne och De Geer, hvilken der efter år 1633 ensam öfvertog nyttjanderätten till dessa egendomar. Emellertid hade De Geer år 1628 (enligt Geijer 1627) sjelf flyt-

¹ Det De Geerska huset i Amsterdam, hvilket i nämnda stad är på grund af sin egendomliga fasaddekoration allmänt känt under namn af »het Huis met de hoofden», användes numera till lokaler för en handelsskola.

tat öfver till Sverige och bosatt sig i Norrköping, hvarest konungen den 31 december 1627 åt honom upplåtit Prestholmen till skeppsbyggnadsplats. Under de närmast följande åren bodde De Geer omvexlande i Amsterdam och i Norrköping. I sistnämnda stad inrättade han tillsammans med de Besche ett messingsbruk på den i Motala ström belägna ön Holm, der han äfven byggde sig ett stenhus äfvensom anlade ett gevärsfaktori. År 1628 den 23 maj öfvertog han kronofisket i Norrköping på arrende. Till stadens bättre bebyggande bidrog han verksamt och kan öfverhufvud sägas hafva lagt den första grunden till denna stads industriella uppblomstring. I september 1641 besökte De Geer för första gången Stockholm, hvarest han köpte det Törnflychtska huset vid Götgatan. Samma år den 4 augusti hade han af förmyndareregeringen erhållit bekräftelse på sitt gamla adelsskap och introducerades år 1642 under n:o 291 å svenska riddarhuset, hvarest han sistnämnda år deltog i ridderskapet och adelns möten. Adelskapet confermerades af drottning Christina den 6 februari 1646. Sedan De Geer sålunda erhållit svensk frälsemanarätt, var han oförhindrad att af kronan förvärfva eganderätt till de af honom dittills under nyttjanderätt (panträtt) innehafda stora kronoegendomarna. Hans fordringar hos svenska kronan hade så småningom stigit till den betydliga summan af 118,214 Rdlr 7 sk. (enl. riddarhusstamtaflan) och i afräkning på sina fordringar erhöll han nu genom köpebref den 11 september 1641 Finspong med underlydande och $79\frac{1}{2}$ mantal kronohemman i Finspångs län äfvensom $5\frac{1}{2}$ kronohemman i Dannemora socken m. m. till frälse; och den 30 december 1643 köpte han på lika sätt af kronan för 56,951 Rdlr Leufsta, Gimo och Österby bruk samt $50\frac{1}{2}$ hemman m. m. till evärdeligt frälse.

Louis De Geers stora förtjenster om sitt nya fädernesland skildras kort och uttrycksfullt i den uti Anreps ättartaflor i denna del ofullständigt och delvis oriktigt återgifna riddarhusstamtaflan, der det bl. a. heter:

»Var en mycket företagsam och drifvande man, som gjorde Sverige ganska stor nytta, så derigenom att han aldraförst införde i Riket rätta konsten till Jernstycken(s) afgjutande, fint stångjerns utsmidande och allehanda Vapens (Gevärs) förfärdigande, som ock dermed, att han med stor kostnad inrättade årskilliga Mässings-Bruk, jemte andra nyttiga verk och Manufacturer, samt befolkade åtskillige Städer och sine Bruk, med mycket utrikes handtverksfolk, låtandes derjemte undervisa åtskillige Svenskar uti allehanda

konstrika handtverk. — — — — Han införskref ock, *emellan* åren 1643 och 1650 en hel uppsättning af Masmästare, Smältare, Kolare, Hammar Smeder och Byggmästare till dessa Bruk från Walloner-Landet i Lüttich och Flandern och bragte Wallon Smidet i gång samt anlade flere Hamrar och Hyttor. Han gjorde sig ock af Riket serdeles förtjent genom den så kallade Louis De Geers Flotta, hvilken han 1644 till Sverriges tjenst anskaffade; och bestod af 21 Holländska Köpmans Skepp, hvilka beväpnade agerade emot Danska Flottan och tjente Sverige till försvar samt bidrog 1644 d. 13 Oct. till den stora Sjösegern vid Femern.»

Af hvad De Geer påkostat för utrustning af omförmälda flotta, uppgående till den för ifrågavarande tid oerhörda summan af 2 millioner Rdlr, återfick hvarken han eller hans arfvingar af svenska kronan mera än en obetydlig del. De missräkningar och ekonomiska förluster, hvilka sålunda tillfogades De Geer från svenska regeringens sida, bar han med det mest beundransvärda jemmod och beklagade sig aldrig öfver att han blifvit illa lönt för sitt fosterländskt uppoffrande storverk.

De Geer, som redan år 1648 beslutit att öfverlåta all sin egendom i Sverige på sina söner, flyttade år 1651 åter till Amsterdam, der han, efter att hafva en kort tid lidit af stenplågor, afled den 19 juni 1652. Han begrofs den 26 samma månad i Wallonska kyrkan i Dortrecht.

Louis de Geer beskrifves såsom en kraftigt växt man af medellängd med något anlag för fetma. Ansigtet hade tycke af Axel Oxenstierna, hvartill bidrogo skäggets snitt samt den genomträngande och lifliga blickens allvar och klokhet. Ut i umgänget något butter, gömde han under ytan af tvärhet och sträng hushållsaktighet ett varmt och för andras väl och ve ömmande hjerta. Hans gudsfruktan var innerlig och hans förtröstan på Gud städse orubblig. För sina underhafvande var han en både allvarlig och välgörande fader. Vid 21 års ålder lär han hafva gjort det löftet att af allt, hvad han komme att förvärfva, afsätta en tiondedel till kyrkan och de fattiga, ett löfte, som han ock framgent troget höll. För landsflyktiga eller eljest olyckliga trosförvandter af reformerta läran visade han verksamt deltagande, på samma gång han gent emot olika tänkande ådagalade ett upplyst och fördomsfritt tänkesätt. År 1648 föranstaltades emot honom af några afundsmän genom biskopen i Linköping ett åtal för det han i sitt hus i Norrköping hållit calvinistisk gudstjenst, men då sedermera uppdagades, att han, ehuru sjelf reformert, äfven en tid

upplåtit samma hus åt lutheraner för deras religionsöfning, blef anklagelsen återkallad. För folkundervisningen ifrade De Geer ock, i det han år 1652 på egen bekostnad till Sverige inkallade den lärde Johan Amos Comenius »som skulle besörja om Svenska skolverkets allmänna förbättring».

Den 27 maj² 1612 i Dortrecht i äktenskap förenad med Adrienne Gérard (se nedan), hade han med henne sex söner, af hvilka fem — nämligen Laurent, som efter fadern ärfde Österby, Louis (se nedan), Emanuel (se nedan), Etienne, hvilken efter faderns död erhöill Gimo, och Jean (se nedan) — uppnådde mogen ålder, samt tio döttrar, bland hvilka tre dogo i späd ålder och de öfriga sju blefvo gifta, deraf en, Ida, med en son af den förut nämnde Wilhelm de Besche.

Öfver Louis De Geer har Svenska Akademien år 1829 låtit preglä en minnespenning. Åtsidan föreställer hans bröstbild och namn. På framsidan ses en kanon, ett svärd och en caducé, lagda omkring en columna rostralis. Omskriften är: *His amat hospes civisque vocari*, som betyder: Med dessa förtjenster älskar han att helsas gäst och medborgare. Vid Akademiens högtidsdag samma år uppläste Akademiens dåvarande sekreterare Frans Michael Franzen ett minnestal öfver Louis De Geer.

Det nu i reproduktion meddelade, å Leufsta uppsatta porträttet af Louis De Geer är — likasom en på det De Geerska familjegodset i Holland Rhijnhuizen befintlig målning — en äldre copia efter ett numera i Friherre Gustaf De Geers ego i Stockholm varande oljefärgsporträtt, måladt af den framstående holländske porträttmålaren David Beck, Van Dycks lärjunge, hvilken af drottning Christina inkallades till Sverige. Detta porträtt är äfven reproduceradt i koppargravyr år 1649 af Jer. Falck.

4) **Adrienne Gérard**, Louis De Geers maka, tillhörde såsom han en förnämlig och äfven genom rikedom framstående adlig släkt från Liège. Hennes föräldrar, Laurent Gérard och Oda de la Fosse, hade, likasom De Geers, flytt från fädernestaden på grund af de påfviskes förföljelser. Äktenskapet, ingånget af ömsesidig böjelse, blef särdeles lyckligt. Adrienne var af en förträfflig karaktär, sin make varmt hängifven samt ett mönster såsom maka

² Enligt riddarhusstamtaflan; i Anreps ättartaflor står oriktigt ²²/₄.

och moder. Följande inskrift å en ring buren af henne och bevarad i släktens ego:

»De cest anneau la rondeur infinie
 Tesmoignera par son infinité
 Que mon amour et ma fidélité
 Ne finiront qu'à la fin de ma vie»

torde hafva egt full tillämpning på dessa makars sammanlefnad. Adrienne Gérard afled i Amsterdam den 22 december 1634 vid omkring 45 års ålder efter att hafva gifvit lifvet åt deras sextonde barn, sonen Benjamin.

Porträttet på Leufsta af Adrienne Gérard är en modern copia efter ett i Friherre Gustaf De Geers ego befinthligt gammalt porträtt samt har på senare tider blifvit uppsatt såsom pendant till hennes mans, Louis De Geers, bild.

5) **Louis De Geer**, till Finspong m. m., andre son till Louis De Geer och Adrienne Gérard, föddes i Amsterdam den 24 juni 1622. Efter fadern ärfde han — förutom del i messingsbruket och huset i Norrköping — Ringstaholm och Finspong med dess stora tillydande jordegendomar och dess styckebruk, hvars omsättning redan på denna tid var högst betydande. År 1654 lär, enligt Fryxell, England hafva vid Finspong beställt icke mindre än 1,500 kanoner, och enligt ett år 1664 dateradt kontrakt förbinder sig Louis De Geer att till Holland leverera 600 sådana. Till de ärfda fasta egendomarna lade Louis De Geer genom köp dels sina bröders andelar i messingsbruket och i huset i Norrköping, dels ock Fossala, Ekesund m. fl. egendomar i Östergötland. Det visade sig emellertid, att alla dessa rikedomar icke skulle blifva deras egare till stor glädje, i det att hans lefnad kom att bilda en lång kedja af upprepade motgångar. År 1673 nedbrunno vid Finspong samtliga smedjebyggnaderna, hvilkas återställande kräfde betydliga summor. Året derefter företog sig De Geer att med egna medel uppsätta ett kyrassierregemente, bestående af 800 väl beridna samt fullständigt och med stor prakt utrustade soldater, hvarefter han vid ett tillfälle i början af år 1676, då konung Carl XI befann sig i Linköping för att mönstra trupper, hvilka skulle användas i det pågående danska kriget, öfverlemnade hela regementet åt konungen. Då denne dervid gjorde en antydan derom, att denna dyrbart rustade trupp antagligen komme att

kosta honom mycket penningar, anhöll De Geer vördnadsfullt att få genast gratis ställa regementet till konungens och rikets disposition samt begärde för sig sjelf allenast konungens nådiga tillstånd att bära titeln af öfverste för sitt regemente. Konungen svarade ej något härpå; men några veckor derefter erhöi De Geer från konung Carl, som då befann sig å krigsskådeplatsen i Skåne, ett diplom med utnämning till — assessor i bergskollegium¹. I det bref, hvori De Geer tackade för den under dessa omständigheter temligen tvetydiga utmärkelsen, uttalade han äfven den förhoppning, att han vid sin redan framskridna ålder icke skulle nödgas att tjenstgöra i nämnda embetsverk, en framställning, som troligen misshagade konungen. Ty sedan De Geers regemente förts till Skåne, blef detsamma gång på gång användt på de svåraste och farligaste poster, blottstält för öfvermäktiga fiendtliga anfall, hvarigenom det inom ej lång tid blef fullständigt upprifvet och förstördt. Härtill fogade konungen den för De Geer kränkande åtgärden, att han, sedan en del af truppens dyrbara mundering, sadlar, harnesk o. dyl., tillvaratagits efter nederlagen, lät till De Geer öfversända samma persedlar under uttalande af den sårande anmärkningen, att De Geer ju kunde genom försäljning deraf göra sig i någon mån betäckt för sina vid regementets uppsättning hafda kostnader. — Om ock denna otacksamhet smärtade De Geer djupt, torde han emellertid hafva haft än mera obehag och förluster i sammanhang med de oupphörliga trakasserier, som i reduktionens intresse eller i samband dermed mot honom sattes i gång. Detta skedde synnerligast genom ett af konungens verkssammaste redskap härvid, kommissarien Abraham Momma (adlad Reenstierna)², som — af hvilken orsak må lemnas derhän — ständigt visade sig såsom en oförsonlig fiende till De Geer. Han lyckades på 1680-talet genom åtskilliga ränker och i komplott med Louis De Geers broder Jean (se nedan), hvilken i denna affär spelade en mycket tvetydig roll, afhända Louis eganderätten till både messingsbruket och huset i Norrköping. Åtskilliga under Finspong hörande egendomar, enligt uppgift mera än 70 frälsehemman, blefvo vidare reducerade, och säteriet Ekesund underkastades rusthållsskyldighet. Äfven gjorde man ett försök att, med åberopande deraf att i det köpebref, hvarigenom Finspong med un-

¹ Enligt riddarhusgenealogien skedde denna utnämning den 3 nov. 1777.

² Ang. denne och hans broder, Jakob Momma, se uppsatsen »Ett återfunnet privatarkiv» i Personhist. tidskr. 1898—99, h. 4, s. 215. Uppgiften derstädes (å s. 217), att *båda* bröderna egt messingsbruket i Norrköping, torde ej stå väl tillsammans med meddelandet dersammastädes, att Jakob Reenstierna skulle hafva afidit 1678.

derlydande försålts till Louis De Geer d. ä., ordet »bruk» icke blifvit nämndt, indraga hela manufakturverket till kronan. I sammanhang med indelningsverkets genomförande bragtes af De Geers fiender å bane ett förslag att till öfversteboställe omskapa sjelfva Finspongs egendom, hvarest Louis De Geer med betydliga kostnader anlagt den ståtliga slottsbyggnaden, enligt hvad derstädes ännu befintliga inskriptioner utvisa. Mot detta oerhörda ingrepp i den privata eganderätten lærer dock konung Carl, ehuru temligen ovilligt, sett sig uppfordrad att inlägga sitt veto. Resultatet blef emellertid först, att egendomen den 20 februari 1685 utarrenderades till De Geer mot en årlig afgäld till kronan. Slutligen blef den 22 juni 1689 aftaladt, att De Geer skulle erhålla Finspongs bruk med hvad dertill hörde till evärdelig besittning för sig och efterkommande mot en årlig ränta till kronan af 600 daler smt, en afgift, hvilken sedermera af egendomen utgått.

Louis De Geer d. y. egde icke sin faders begåfning och praktiska klokhet, men var af en redbar, ädelsinnad och öppen karaktär samt utmärkte sig, likasom fadern, för stor frikostighet och välgörenhet. Oaktadt sina ekonomiska motgångar efterlemnade han en stor förmögenhet, af hvilken han genom sitt testamente disponerade ej obetydliga belopp till förmån för kyrkor och fattiga.

Gift i Utrecht år 1654 med Jeanne Parmentier (se nedan), var Louis De Geer under de närmaste 15 eller 16 åren efter sitt giftermål bosatt i provinsen Utrecht i Holland, hvarest han år 1667 jemte de sina erhöi medborgarrätt, och der han genom köp och arf förvärfvade åtskilliga egendomar, bland dem Rhijnhuizen, hvarest nu ifrågavarande porträttsamling först bildades. Under sina senare år var Louis De Geer nästan oafbrutet boende å Finspong. — I sitt äktenskap egde han sju söner och fyra döttrar. Andre sonen, Landshöfdingen Charles De Geer, blef stiftare af Leufsta fideikommiss. Från sonen Jean Jacques De Geer härstamma friherrliga ätterna De Geer till Finspong, N:o 312, och De Geer till Leufsta, N:o 253, äfvensom grefliga ätten De Geer till Leufsta, N:o 131, samt vidare de holländska grenarne af ätten De Geer.

Efter att hafva under flera år plågats af gikt, afled Louis De Geer på Finspong den 22 december 1695. Han begrofs i tyska kyrkan i Norrköping.

Det härjemte meddelade porträttet af Louis De Geer är, enligt kännares uttalade åsigt, måladt — antagligen på 1650-talet — af den frejdade holländske porträttmålaren Bartholomeus van der Helst och har med stor sannolikhet en gång varit försedt med

konstnärrens signatur, ehuru denna vid dukens enkadrering på 1700-talet uti den i gustaviansk stil ornerade salen på Leufsta blifvit bortskuren.

6) **Jeanne Parmentier**, den här ofvan senast omnämnde Louis De Geers maka, föddes den 8 augusti 1634 i Utrecht, der hennes fader Antoine Parmentier var borgmästare. Äfven familjen Parmentier, som i vapnet förde en blå med fem hvita halfmånar belagd sparre i guldält, var likasom slägterna De Geer och Gérard af gammal brabantisk adel och hade under frihetskrigets dagar, såsom tillhörande reformerta läran, flytt undan religionsförföljelsen i de katolska södra provinserna. Jeannes moder var Elisabeth Vivien, likaledes af en brabantisk adlig släkt, och mormodern hette Elisabeth Parmentier.

Jeanne Parmentier var af ett mildt och lugnt sinnelag samt varmt religiös. Med klokhet och omtanke bistod hon sin make vid de många barnens uppfostran. I ett inom De Geerska släkten förvaradt bref till dessa uppmanar hon dem till oskrymtad gudsfruktan, enighet och fridsamhet samt anbefaller dem, under nedkallande af Guds välsignelse, att troget hålla fast vid den reformerta tron. Hon öfverlefde sin man omkring fjorton år och torde under de sista lefnadsåren hafva vistats hos sin dotter Johanna Elisabeth De Geer, gift med Kammarherren Friherre Åke Oxenstierna till Eka och Lindö. Jeanne Parmentier afled den 24 januari 1710 på Eka i Upland.

Hennes å Leufsta befintliga ungdomsporträtt är måladt år 1656 af Bartholomeus van der Helst och försedt med dennes tydliga signatur, hvilken dock vid dukens infattning i väggen blifvit invikt och derigenom dold.

7) **Emanuel De Geer**, till Leufsta m. m., tredje son af Louis De Geer och Adrienne Gérard, föddes i Amsterdam den 13 maj¹ 1624 och ärfde efter sin fader Leufsta bruk med underlydande stora egendomar. Skötseln deraf öfverlemnade han emellertid åt sin utmärkte förvaltare Eberhard (Evert) Wynhægen, hvilken inlagt stora förtjenster om brukets anläggning och förbättring. — Under Emanuel De Geers tid uppbyggdes år 1676 masugnen vid

¹ Enligt riddarhusstamtaflan d. 13 november.

Tobo, sedermera flere gånger om- eller nybyggd, sista gången år 1884 af Friherre Louis De Geer. — Sjelf tillbragte Emanuel De Geer helst sin tid på resor, i Sverige trufdes han bäst på Väsby, som han den 30 september 1668 tillhandlat sig af riksrådet Friherre Knut Kurck; för öfrigt vistades han mest i Hamburg, der han, såsom varande en stor gourmand och goddagspilt, ansåg sig kunna bäst tillfredsställa krafven på ett njutningsrikt lefnads-sätt. Att han redan i sin ungdom gerna vistades på resande fot, framgår af ett i Riksarkivet förvaradt bref, dateradt den 2 februari 1649, hvori han vänder sig till Grefve Johan Oxenstierna, Rikskansleren Axel Oxenstiernas son, med anhållan om utverkande af ett pass för resa från Frankrike till Tyskland. Under en resa skulle han ock komma att sluta sitt oroliga lif. Efter att år 1691 hafva gjort ett besök hos sin broder Louis, hvilken då vistades på Rhijnhuizen nära Utrecht, samt, utan uppgifven anledning, helt plötsligt begifvit sig derifrån för att återvända till Sverige, sjuknade han på hemresan i Hamburg och afled, ogift, derstädes den 7 juni 1692. I samma stad blef han äfven begravnen.

Genom sitt den 4 maj nyssnämnda år i Hamburg upprättade testamente insatte han till arfvinge af hela sin förmögenhet brorsonen Charles De Geer, Louis De Geers och Jeanne Parmentiers då 32-årige son. Denne erhöi sedermera landshöfdingetitel samt upprättade den 6 maj 1730 Leufsta fideikommiss till förmån för sin brorson, entomologen och hofmarskalken Friherre Charles De Geer.

Emanuel De Geers å Leufsta befintliga porträttbild är en synnerligen präktig och liffull duk, målad af van der Helst. Vid uppsättningen har den, likasom Louis De Geers, till Finspong, porträtt, antagligen blifvit nedtill afskuren, hvarvid signaturen fränskilts.

8) **Jean De Geer**, till Godegård och Skyllberg, var Louis De Geers och Adrienne Gérards femte son och föddes i Amsterdam den 11 juni 1632. På hans lott föllo efter faderns död egendomarne Godegård i Östergötland, ej långt från Finspong, och Skyllberg i Nerike. Han ingick år 1675, med särskildt tillstånd af konungen, äktenskap med en qvinna af låg börd, Sara Catharina Hofvia, enka efter kommissarien Isaac de Besche, ett äktenskap, som blef Jeans olycka. Hans hustru var nämligen

af ett falskt, afundsamt och hersklystet sinnelag, och genom hennes dåliga inflytande kom Jean, med sin redan af naturen svaga karaktär, att sjunka djupt. Huru han särskildt kom att vålla sin broder Louis bekymmer och förluster, är redan här ofvan något vidrördt. Han var begifven på spel och dryckenskap samt förslösade sålunda inom ganska kort tid sin förmögenhet; de två egendomarna räddades dock åt honom genom brodrens mellankomst. Han afled på Godegård den 16 juli 1696 samt efterlemnade, förutom en dotter, gift i Holland, två söner, hvilka ärfde hvar sitt af de båda godsden.

Från Jean De Geer härstamma ej blott den i Sverige levande adeliga ätten De Geer, N:o 291, utan äfven den i Finland uti friherrligt och greffligt stånd upphöjda grenen De Geer till Tervik, af hvilken finska ättegren Landshöfdingarne Friherre Otto Wilhelm De Geer och Grefve Robert Wilhelm De Geer äro de förnämsta representanterna.

Det å Leufsta uppsatta portättet af Jean De Geer är en särdeles vacker och tilltalande bild af den ståtliga unge mannen; duken är märkt »I. A. Mijtens», en signatur, hvilken såsom konstverkets upphofsman angifver den förträfflige artisten Johannes Mijtens, hvilken på 1650- och 1660-talen var en af de mest framstående porträttmålarna i Haag.

O. C-g.

Danskt omdöme om svenska generalitetet 1791.

I det lilla Sorö på Sjælland, där det vid Sorö sjö ligger så idylliskt, kransadt af bokskogar, har som bekant fordom funnits en ridderlig akademi, hvilken sedan midten af 1800-talet fått intaga en blygsammare ställning såsom ett läroverk, däri ungdom förberedes till universitetet. Namnet akademi har emellertid institutionen kvar och, hvad ännu bättre är, sina rika fonder, stigande till öfver 9 millioner kronors kapital och därjämte en årlig inkomst af arrenden o. d., uppgående till omkring 150,000 kronor. Dessutom äger det samlingar och bland dem en ganska anseelig manuskriptsamling (Fortegnelse ved J. H. Bang, tryckt 1861), af hvilken senare dock en del öfverflyttats till Köpenhamn.

En norsk forskare, som för studier i sitt fäderneslands historia, vistats någon tid i Sorö, har påpekat, att uti ifrågavarande manuskriptsamling finnes åtskilligt af intresse äfven för vårt land och har såsom prof därpå vänligen meddelat en afskrift af nedanstående lilla aktstycke, som utgör ett danskt omdöme om svenska generalitetet 1791.

Naturligtvis får man ej tillägga den okände författarens omdömen för stort vitsord, men de hafva icke mindre sitt intresse, i det att de visa, huru dessa generaler uppfattades af ett främmande öga.

Quant aux généraux actuels le général *Platen* est regardé par le roi comme le premier et le plus habile. Il est bon général-major, mais peu propre à être général en chef, étant en outre très incommodé d'une descente, qui l'empêche souvent de monter à cheval.

Siegroth est encore moins propre pour le commandement en chef, n'étant pas même bon général-major, et n'ayant tout au plus que les bonnes qualités d'un colonel, qui doit toujours être dirigé.

Armfelt, le »öv. kammerjunker» ne manque ni de courage, ni d'activité. Il sait s'attacher le soldat, mais est plutôt fait pour partisan que pour général, n'ayant pas d'ensemble dans ses plans, qui ne sont faits que pour le moment, ignorant au reste entièrement la science des positions si nécessaires à un général.

Le général *Hermanson* est très instruit dans sa partie, mais ne sera jamais bon pour conduire une armée, manquant au reste d'activité.

Toll est actif, a de l'esprit et une bonne connaissance dans la partie de »Fälttygmästare», serait un bon partisan au reste, mais nullement propre pour général, même pas pour général-major et a au reste trop bonne opinion de lui-même et trop d'opiniâtreté pour jamais servir utilement sous la direction d'un autre.

Sinclair s'est gâté l'esprit par des minuties, entend la tactique et la partie de l'artillerie, serait un excellent maître de camp et pourrait commander même un corps avec succès, s'il n'était pas minitieux et un peu borné, quand il s'agit d'envisager les opérations en grand.

Pollet — s'il n'était pas plus vieux par ses inconvénients que par son âge et incapable de soutenir la fatigue — pourrait être bon général en second; mais il est aussi travaillé d'une descente et ne sera dorénavant guère capable de faire une campagne. Son vrai génie n'est aussi au reste que celui d'un partisan.

Le Général Comte *Gust. Wachtmeister* a beaucoup de présence d'esprit, est encore jeune, mais deviendra bon général, s'il a l'occasion de développer ses talents, est muni de bonne connaissance, brave en même temps, qu'il a beaucoup de sangfroid et d'intelligence,

Stedingk a aussi des talents, mais plus pour un partisan que pour un général, manque du reste de sangfroid, est sujet d'agir un peu étourdiment, quoiqu'il n'aye pas a beaucoup près l'étourdie de *Stedingk* dans la flottille — est au rest un peu minutieux ce a terriblement fatigué les soldats par une exactitude dans leur habillement et une propreté à la française, qui n'est pas du tout faite pour des paysans Finnois, a au reste moins de génie que le *Stedingk* de la Flotille,

Voilà les principaux des généraux actuels. Le reste ne vaut pas la peine d'être nommés, soit à cause de leur âge, soit de la médiocrité de leur talents, que par ce qu'ils ne seront jamais dans le cas de commander.

Il y a le jeune *Wrede*, dont le roi a des grandes idées, mais il ne sera jamais un bon général, n'ayant ni les connaissances préliminaires, ni l'esprit qui y est propre. Il sera tout au plus un bon adjutant.

Général *Fr. Posse*. Très borné, mais homme d'ordre, bon pour commandant de forteresse.

Général *Winklerfeld* vieux et bon officier.

Général *Schönström* vieux, mais bon pour »fälttygmästare».

Général *Hamilton*. Colonel très ordinaire.

Général *Klingsporre*. Meilleur pour commissaire que pour officier commandant. Il n'a aussi guères été employé dans cette dernière qualité.

Pauli bon colonel mais sans vrai science militaire.

Leijonhielm bon officier mais n'a pas eu l'occasion de se développer.

Claes Horn, bon commandant de forteresse, pourra aussi faire un bon général-major.

Strömfeldt, borné, mais bon colonel.

von Essen n'a pas le génie militaire.

Fr. Stakelberg pourra être bon général-major.

T. J. P.

Prinsessan Vilhelmina Charlotta af Hessen.

På egendomen Claestorp i Södermanland finnes ett större porträtt af konung Fredrik I:s yngsta syster, prinsessan Vilhelmina Charlotta af Hessen (f. 1695), en gåfva af henne till grefve Claes Stromberg, sedermera riksråd och en tid guvernör för kronprins Gustaf.

Detta porträtt påminner om en kort och tragisk kärlekssaga. Prinsessans bekantskap med den unge vackre svensken, med hvilken hon säges hafva önskat ingå äktenskap, ledde nämligen till en kärlekshandel dem emellan, hvars följder hon i det längsta lyckades dölja för sin omgifning. Slutligen kom dock den dag, då detta ej längre lät sig göra. Hon insjuknade häftigt vid bordet och fördes i säng af sin far, landtgreffe Carl af Hessen, som af tillkallad läkare underrättades, att en barnmorska genast måste eftersändas. Faderns vrede vände sig först mot förföraren, men då landtgreffvens folk kom för att arrestera denne, var han försvunnen; prinsessan hade i tid låtit varna honom. På sin förbittring mot dottern lade fadern band, tills barnet blifvit födt; men enligt en berättelse skulle han sedan dragit henne i håret ur bädden och kring golfvat, så att hon aflidit af denna råa behandling¹. Troligare är dock, att hennes kort därpå timade död haft sin orsak däri, att hon alltför länge sökt dölja följderna af sitt felsteg. Barnet afled inom kort. I en officiell skrifvelse under rättade landtgreffen sin son, konung Fredrik, att den högste genom sitt outgrundliga råd och heliga vilja den 27 november 1722 mellan 11 och 12 f. m. behagat hädankalla hans högt älskade yngsta dotter efter endast ett par dagars sjukdom honom till stor sorg och bedröfvelse. Men då de närmare omständigheterna härvid ej kunde anförtros åt papperet, sände han sin stallmästare, öfverste von Freudenberg att härom afgifva muntlig berättelse och redogöra för grefve Strombergs beteende mot sin konungs syster. Landtgreffen ansåg dock nödvändigt att på samma gång

¹ De la Gardieska archiv, XVII, 19.

PRINSESSAN VILHELMINA CHARLOTTA AF HESSEN,

F. 1695; † 1722.

EFTER ORIGINAL I OIJA AF OKÄND KONSTNÄR, TILLH. KAMMARHERREN GREFVE
C. LEWENHAUPT Å CLAËSTORP.

GUSTAF III,
OLJEMÅLNING AF L. PASCH D. Y. (?), TILLH. KUNGL. TEATERN.

skriftligen anhålla att konungen måtte sätta full tro till allt hvad öfversten i sin herres namn hade att omförmåla. Hvilket intryck Freudenbergs berättelse om prinsessans olyckliga slut gjorde på konungen, ses af följande.

Då Stromberg återkom till Sverige, vågade han, naturligt nog, ej låta föreställa sig för konungen, af hvilken han då ännu ej var personligen känd; men då det varit ett brott mot tidens stränga etikett, om en person i hans ställning försummat courerna på hofvet, måste han besöka en sådan hvarvid han stälde sig i en vrå i förhoppning att ej blifva bemärkt. Han observerades dock af konungen, som frågade hvem han var, gick fram till honom och sade leende, så att flera personer hörde det: »Guten Tag mein Herr Schwager» samt började strax derefter samtala med honom om likgiltiga ämnen.

På Claestorp förvaras äfven ett annat minne af grefve Strombergs och prinsessans af Hessen kärlekssaga, nämligen en medaljon innehållande en droppe af hennes blod, pressad mellan tvenne glasskifvor i gyllene infattnig. På densamma finnas ingraverade dessa ord: Jesus meine Liebe gecreuziget.»

Adam Lewenhaupt.

Till Gustaf III:s porträtt.

Originalen till det här meddelade porträttet af konung Gustaf III skänktes af konungen till grefve Carl Adam Wachtmeister, hvilken åren 1787—1789 var vice-guvernör för kronprinsen Gustaf Adolf. Porträttet, som i början af 1880-talet inköptes af herr Carl von Platen, skänktes af honom år 1897 till Kungl. Teatern. Det är ej signeradt, men är antagligen måladt af L. Pasch d. y. eller har åtminstone utgått från dennes atelier. Konungen framställes iförd lilla serafimerdräkten. — I september 1900 försålles å H. Bukowskis lokal ett porträtt af Gustaf III, sign. J. G. l'Estrade pinx. 1786, hvilket företer en slående likhet med det här afbildade porträttet ifråga om storlek, konungens dräkt, utseende etc.; likväl äro de båda bilderna, med hänsyn till målningssätt och färgbehandling, sannolikt icke utförda af samma person.

— — o.

Biografisk och genealogisk litteratur.

Ur släkten Witts krönika hämtad från efterlämnade manuskript samt delvis fortsatt af O. W. Stockholm. Otto Witts tryckeri, 1900. (36 s. 8:o. Uppl. 100 ex. enligt uppgift.)

På omslaget till denna skrift står tryckt: »Släkten Witt 1637—1900», men afsikten har ej varit att åstadkomma en släktbok i vanlig mening. Utgifvaren har blott velat bevara innehållet af några släktmedlemmars meddelanden om sig själfva och sina anhöriga. Däraf följer att någon stamtafla öfver hela släkten ej finnes i boken, hvars innehåll lätt kunnat göras mera tillgängligt genom ett namnregister eller ett sammandrag af släktuppgifterna. Den förste berättaren, Hans Witt, förmenar sig kunna påvisa namnet Witts uppkomst och anför en legend därom, som dock icke håller streck. Han säger nämligen, att namnet tagits efter staden Wittenberg, men omständigheterna därvid voro sådana, att man snarare skulle kunna gissa på Wittstock. Hans Witts naiva berättelse har nog ingen annan grund för sin tillkomst än sägner. Namnet Witt är nu för tiden i Tyskland ganska vanligt och troligen gammalt därstädes, liksom i Holland, hvadan torde kunna antagas att svenska släkten Witt är endast en gren af äldre tysk ätt. I konung Fredrik I:s hofstat finnes upptagen en hoftrumpetare Christopher Christian Witt, som synes främmande för svenska släkten. Åtskilliga tryckfel förekomma.

K. F. W—r.

Några minnesanteckningar öfver Söderhielmska ätten af Axel Wilh. Söderhielm. Gefle 1900. Geflepostens tryckeri.

Under ofvanstående titel har ingenjör A. W. Söderhielm nyligen utgifvit en på grundlig kännedom om denna rent svenska adelssläkt och flere dess förgreningar på kvinnosidan baserad monografi. Sålunda innehålles i detta arbete, utom fullständiga stamtaflor och biografier öfver alla de personer, hvilka sedan 1693 ¹²/₁₂ burit namnet Söderhielm, äfven utförliga meddelanden om grenar af ätterna: Cedercrantz, Cederborg, Silfverström, Tersmeden, Mannerheim, Ekestubbe, Cronstedt, Örnskiöld, Fahnehielm, Hertenhielm, von Ehrenheim, Ehrenlund, Tigerhielm, Lorichs, Plaan m. fl. Till dessa stamtaflor och biografier ansluter sig en högeligen intressant

samling porträtt af i arbetet omnämnda personer samt afbildningar af utsikter från ättens egendomar eller verksamhetsfält. Dessa bilder, som återgifvits i ljustryck, äro synnerligen väl utförda samt öka i väsentlig mån arbetets värde. Herr Söderhielm har här slagit in på ett område, som hos oss ännu är ganska föga uppodladt, men han är ej alldeles utan föregångare, t. ex. Edgrenska släkten samt den af J. Johansson i Noraskog 1897 utgifna Vikers-Ekestubbesläkten.

Arbetet är tryckt i endast femtio exemplar och sålunda afsedt hufvudsakligen till utdelning inom släkten, hvadan det ej kan blifva fråga om att här underkasta det en ingående granskning. Det synes emellertid rec. som vore det utfördt med mycken noggrannhet samt med stor kännedom om släkten och dess öden. En varm och innerlig känsla för hemmet och fosterbygden lyser fram på snart sagdt hvarje sida i boken. Exemplet manar till efterföljd och kan ej nog varmt anbefallas alla, som syssla med likartade studier, att taga kännedom om den förträffliga Söderhielmska minnesboken. Hvad man emellertid skulle vilja påpeka för kommande utarbetare af släktkrönikor är likväl, att en annan sorts, mera hållbart papper användes än det hvarpå detta arbete är tryckt, samt att noggranna register utarbetas. En stor del af de upplysningar, som Ingeniör Söderhielms arbete i så rikt mått innehåller, äro nu svårtillgängliga.

F. U. W.

»*Svenska Adels Ättartaflor ifrån år 1857*, utgifna på P. A. Norstedt & Söners förlag, ha afslutats efter mer än fem års arbete med ett sluthäfte, det tjugoförsta. Det innehåller ett supplement, nämligen dels rättelser eller tillägg gående fram ända till år 1900, dels register på alla i Ättartaflorna förekommande svenska adeln icke tillhörande personer. Utgifvarne ha, som bekant, varit kammarherre greve F. U. Wrangel och kapten Otto Bergström. Man behöfver blott genomse ett eller annat häfte för att finna hvilket oerhördt samlararbete dessa herrar måst underkasta sig, innan de kunnat få sitt verk färdigt. Deras korrespondens, som öfverlämnats till Riddarhuset, utgör enligt uppgift 20 volymer. Den som gör till sin uppgift att i ett sådant uppslagsverk leta efter fel, lär nog kunna göra en större eller mindre skörd. Men det är ej efter de möjliga felen ett sådant verk bör bedömas utan efter den nytta det gör och denna är säkerligen i så hög grad öfvervägande, att utgifvarne gjort sig förtjänta af alla släkt- och ätteforskares tacksamhet.»

(Hist. Tidskrift, 20 årgången, 1900. Häft. 3, sid. 304.)

Kongl. Fortifikationens historia. Ett värdefullt arbete, »Kongl. Fortifikationens Historia», som på uppdrag af d. v. Chefen för Fortifikationen, Generallöjtnanten m. m. Frih. B. A. Leijonhufvud är under utarbetande af Öfverstelöjtnanten vid Fortifikationen L. W:son Munthe, hvilken därför idkat mångåriga omfattande arkivforskningar, har nu fortskridit så långt, att tre delar föreligga färdiga i manuskript och arbetet å de två till tre återstående delarna ganska långt framskridit.

Påbörjandet af arbetets utgifvande såsom bilaga till Tidskrift i Fortifikation har redan länge varit påtänkt, men tidskriftens knappa tillgångar hafva hittills ej medgifvit att förverkliga denna afsikt, men sedan nu på underdånig framställning af tidskriftens Redaktion Kongl. Maj:t i nåder tilldelat tidskriften ett understöd i ändamål att påbörja utgifvandet af nämnda »Kongl. Fortifikationens Historia», kommer denna att inflyta i tidskriften med minst 2 ark i hvarje häfte och kommer att anordnas såsom ett bihang, som kan afskiljas och bindas för sig. Till prenumeranter å tidskriften lämnas detta bihang kostnadsfritt; för personer, som ej vilja prenumerera å tidskriften, men som önska komma i besittning af »Kongl. Fortifikationens Historia» finnes tillfälle därtill beredt, enär en upplaga separattryck af arbetet kommer att uppläggas och tillhandahållas subskribenter därå till ett pris af tre kronor per årstryck, omfattande minst 12 ark, och sker prenumerationen härå hos Redaktionen för »Tidskrift i Fortifikation», Fortifikationens Chefsexpedition, Stockholm. För bestämmande af upplagans storlek bör prenumerationen ske snarast möjligt.

Svenska Skriftprof från Erik den heliges tid till Gustaf III:s. Andra häftet. Nyare tiden. Stockholm. Generalstabens Lit. Anst. 1900. För detta med stor omsorg redigerade och på ett synnerligen förtjänstfullt sätt utförda arbete skola vi i ett kommande häfte närmare redogöra, men vilja endast påpeka, att det nu utkomna häftet värdigt ansluter sig till det år 1894 utgifna, första häftet.

Red.

Svar till »Genmäle» af herr riksheraldikern m. m. C. A. Klingspor.

Då mina, i denna tidskrift, under signaturen — a —, införda anmärkningar rörande släkterna von Arnolds och von Mühlens vapen i hufvudsak öfverensstämma med herr riksheraldikerns framställning i »Genmälet» kan därom ej vara vidare anledning till tvist, i synnerhet som man först genom herr K:s där gifna upplysningar kommer på det klara i afseende på dessa vapens verkliga utseende, under det att i kalendern vapenteckningarne alls icke öfverensstämma med den beskrifvande texten. Fågeln i den sistnämnda släktens sköld skall utan tvivel vara en silfverfärgad stork och ej en häger på grund af flere mig meddelade källor.

Beträffande åter mina i rec. framställda åsikter om ursprunget och förebilderna till de heraldiska figurerna »enhörningen och vildmannen» vidhåller jag dem till dess jag blifvit öfverbevisad om deras grundlöshet, hvilket ännu icke skett. Att dessa anmärkningar kunna beröra en nu levande persons högst framstående heraldiska verksamhet och därför rubriceras »skarpa», kan jag så mycket mindre fatta, då de angå förhållanden tillkomna för 2—300 år sedan.

Det s. k. riksvapnet på pärmén, som dock ej är något riksvapen, utan endast en fantasi på ett sådant, borde ej ens i denna form fått intaga den platsen, då boken till hufvudsaklig del befattar sig med utländska släkter och endast helt få svenska.

K. af S.

Frågor.

4. Hvad är »Kadett Fröken»? Denna titel tilldelas i Sv. A:s Ättartaflor, utg. af G. Anrep, *Anna Marg. Hård till Segerstad*, f. 1746, † 1760 i Stockholm, dotter af k. lifdrabanten Gustaf Hård (Tab. 70) och dess hustru friherrinnan Ingeborg Sparre. Hon kallas nämligen där: »Kadett-Fröken hos Drottning Lovisa Ulrica».

H.

5. Hvarest finnas efterkommande till öfverste *Lars Daniel Ljungberg*, som dog under första hälften af 1800-talet såsom »fortifikationschef» i Landskrona?

D:r Alb. Leitzmann. Professor.

Adr.: Jena, Sachsen.

6. *von Hallwylska vapnet*. Såväl i Tersmedens kalender öfver i Sverige levande ointroducerad adel som å det i sten huggna vapnet å von Hallwylska huset i Stockholm, äro de båda [svarta] vingarna i skölden ställda såsom i det svenska Brahevapnet, d. v. s. med spetsarna uppåt. De ha därigenom fått samma ställning som de

båda [silfverfärgade] vingarne å hjälmens krona¹. Måne detta är riktigt? I det von Hallwylska vapen, som i slaget vid Sempach år 1388 bars af Thuring von Hallwyl och hans brorson Hans von Hallwyl, hvilka båda stupade i slaget, voro enligt afbildningen i »Die Helden von Sempach von Pusikan», 2:te Auflag. Taf. 2, vingarna vända nedåt med bred bas uppåt alldeles så som vingarna i den heliga Birgittas vapen.

Hvilketdera är det rätta?

F.

7. I Kongl. Bibliotekets Ex-librissamling finnes ett å hvilket läses:

MAGNUS SÖDERHAMN

Anno 1771.

Ofvanför synes den bekanta symbolen *lammet med fanan* som kan beteckna Gotlands vapen eller att ägaren varit präst.

Undertecknad vore tacksam få motse, antingen direkt eller i denna tidskrift, uppgifter om denne Söderhamn.

C. M. Carlander.

8. Kan någon upplysa, om det finnes porträtt af rådmannen i Västerås *Abraham Hülphers* d. ä. (f. 1704, † 1770) samt af hans måg grosshandlaren i Göteborg *Sven Kullman* († 1762). (Af den senares hustru, *Maria Hülphers*, f. 1787, finnes ett porträtt, tydligen taget i hennes äldre dagar, i undertecknads mors ägo.)

L. Fr. Löffler.

¹ H. Tersmeden, Kalender II, s. 104 heter det ock uttryckligen: »Ätten förer i sitt sköldemärke två upprättstående svarta örnevingar med spetsarne uppåt...»

Meddelande.

Nästa häfte af Tidskriften, utgörande register till denna årgång, utkommer i början af år 1901 samt åtföljes af »Dödslista för 1900».

Bland intressantare meddelanden, ämnade att intagas i följande årgång, märkas: Fortsättning af den *De Geerska porträttsamlingen* (9 bilder); Förteckning (delvis illustrerad) öfver de olika *Offentliga porträttsamlingarne i Upsala*, utarbetad af kand. N. M. Sjöberg; Anteckningar från det »*Gamla Törned*» och det »*Gamla Neder-Kalix*» af Hugo Samzelius samt *Utdrag ur Gjörwells brev-vexling* med medlemmar af ätten Leijonhufvud af K. K:sn Leijonhufvud.

Red.

Till ledamöter i sällskapet utlämnas, efter rekvisition hos skattmästaren, mot nedannämnda pris:

Svenska autografsällskapets tidskrift, *Del II, n:r 1—12* (årg. 1889—1896) *tryckt på bättre papper* (däraf några få fullständiga årg. äro tillgängliga) jämte **Register** till delarne I och II, äfven på bättre papper. Kr. 25.—

Klosterfolket i Vadstena, af C. Silfverstolpe, *tryckt på bättre papper* i få ex. Kr. 5.—

Svenska Autograf-Sällskapet 1900

Sedan föregående häfte (II: 2) af Personhistorisk Tidskrift utkom, hafva följande personer ingått såsom ledamöter i Svenska Autograf-Sällskapet:

Ständiga ledamöter:

Engblom, W., Kassör i Fångvårdsstyrelsen.
von Platen, C., Bruksägare (förut ärl. bet.).

Wachtmeister, C. A. B., Grefve, Kammarherre. Christinelund.

Årligen betalande ledamöter:

Alströmer, J. M., Friherre, Jur. Fil. Kand., Upsala.

Bagge, G. A., Kapten. Karlstad.

Beck-Friis, J. G., Friherre, Ryttnästare. Söderö.

Belfrage, F. A. O., Med. D:r. Göteborg.

Belfrage, K. A., e. Provinsialläkare. Mölndal.

Bergenstråhle, J. E. G., Kammarherre.

Bowallius, B., Amanuens.

Croneborg, O. U., vice Häradshöfding.

Edelstam, A., e. o. Hofrättsnotarie. Karlstad.

von Essen, C. R. C. C., Trafikchef. Malmö.

Fahlbeck, P. E., Professor. Lund.

Fock, C. A. H., Kammarjunkare. Höfverö.

Hildebrand, B. A., Pastor.

Jonsson, G. W. M., f. d. Kapten. Venersborg.

Kennedy, J. T., Kammarherre. Råbelöf.

Lagrelius, A., Civilingeniör.

Lifgardets till häst officerskår.

Meyer, Emma I. F., Miss. Bromley.

Montgomery, J., Kammarherre.

Nilsson, C., Bokhandlare.

Nordenfelt, T. W., Kammarherre.

Nyström, R., Kamrerare. Karlstad.

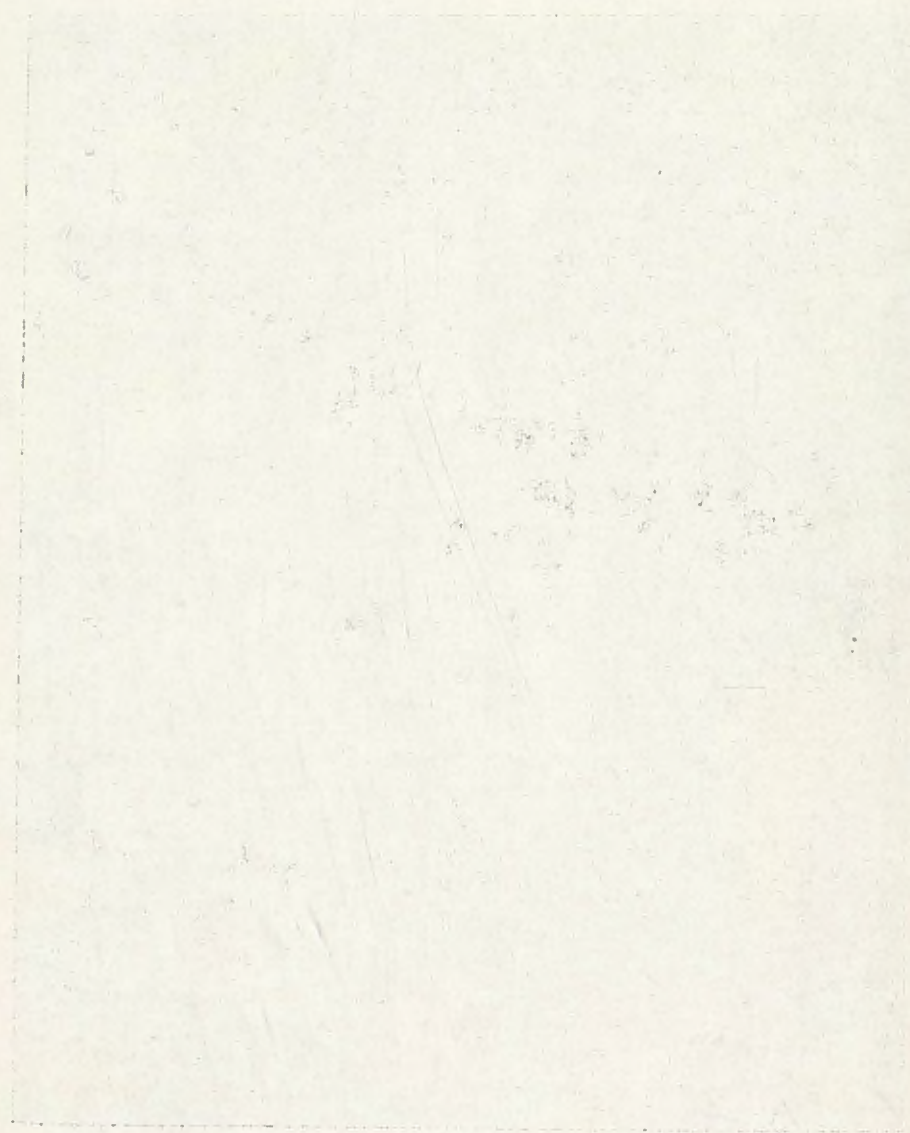
Odelberg, O. W., Fullmäktig i Riksgäldskontoret.

- Oxenstierna, B. G.**, Grefve, vice Häradshöfding.
- Palm, C. U.**, Konsthandlare.
- Piper, E. A. A.**, Grefve, Kammarjunkare. Snogeholm.
- Posse, G. G:son**, Grefve, Kammarherre. Almnäs.
- Quennerstedt, A. W.**, Professor. Lund.
- Rappe, F.**, Förste Sekr. i Utr. Dep.
- Riddarhuset**, Finska. Helsingfors.
- von Rosen, G. P. A.**, Grefve, Hofrättsråd.
- Ryman, F. V. A.**, Häradshöfding. Karlstad.
- Silfverskjöld, O. B. T.**, Amanuens.
- Sjöberg, N. M.**, Jur. Fil. Kand. Upsala.
- Sparre, C. A. G. S:son**, Friherre. Gunnebo.
- Sparre, J. C.**, Grefve, Godsägare. Brogård.
- Stora Sällskapet.**
- Ström, D. A.**, Amanuens.
- Söderhielm, A. W. F.**, Civilingeniör. Gefle.
- Söderlind, R.**, Kassör. Örebro.
- Tengstrand, I. E. O.**, Notarie i Järnvägsstyrelsen.
- Toll, H. G.**, Godsägare. Hjularöd.
- Wessler, J.**, Tandläkare.
- Wittlock, J. A. Z.**, Regementsläkare. Vexjö.
- Åkerhielm, C. G.**, Friherre, Kammarherre. Ökna.

LOUIS DE GEER,
TILL FINSPONG M. M.
F. 1622; † 1695.

(VÄGGFAST OIJEMÅLNING Å LEUFSTA AF BARTOLOMEUS VAN DER HELST.)

JEANNE PARMENTIER,
LOUIS DE GEERS, TILL FINSPONG M. M., MAKÅ.
F. 1634; † 1710.
(VÄGGFAST OJEMÅLNING Å LEUFSTA AF BARTOLOMEUS VAN DER HELST.)

EMANUEL DE GEER,

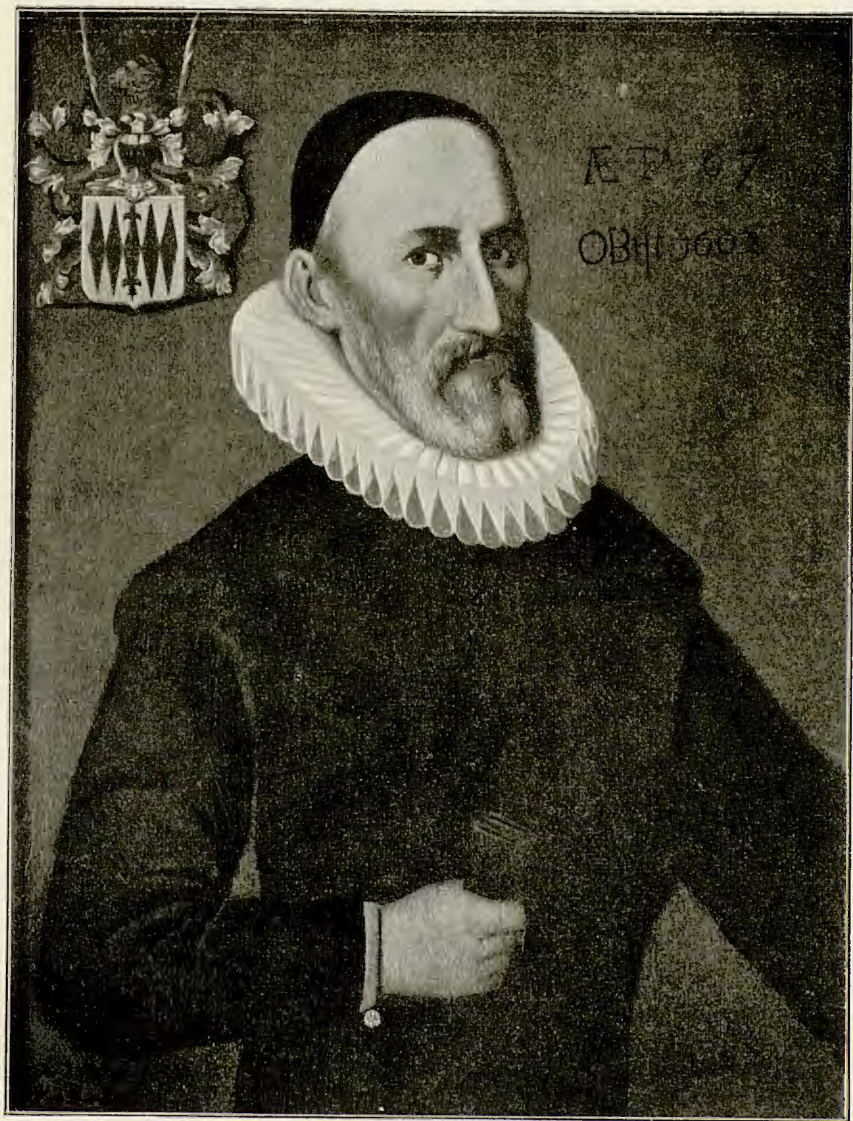
TILL LEUFSTA M. M.

F. 1624; † 1692.

(VÄGGFAST OJEMÅLNING Å LEUFSTA AF BARTOLOMEUS VAN DER HELST.)

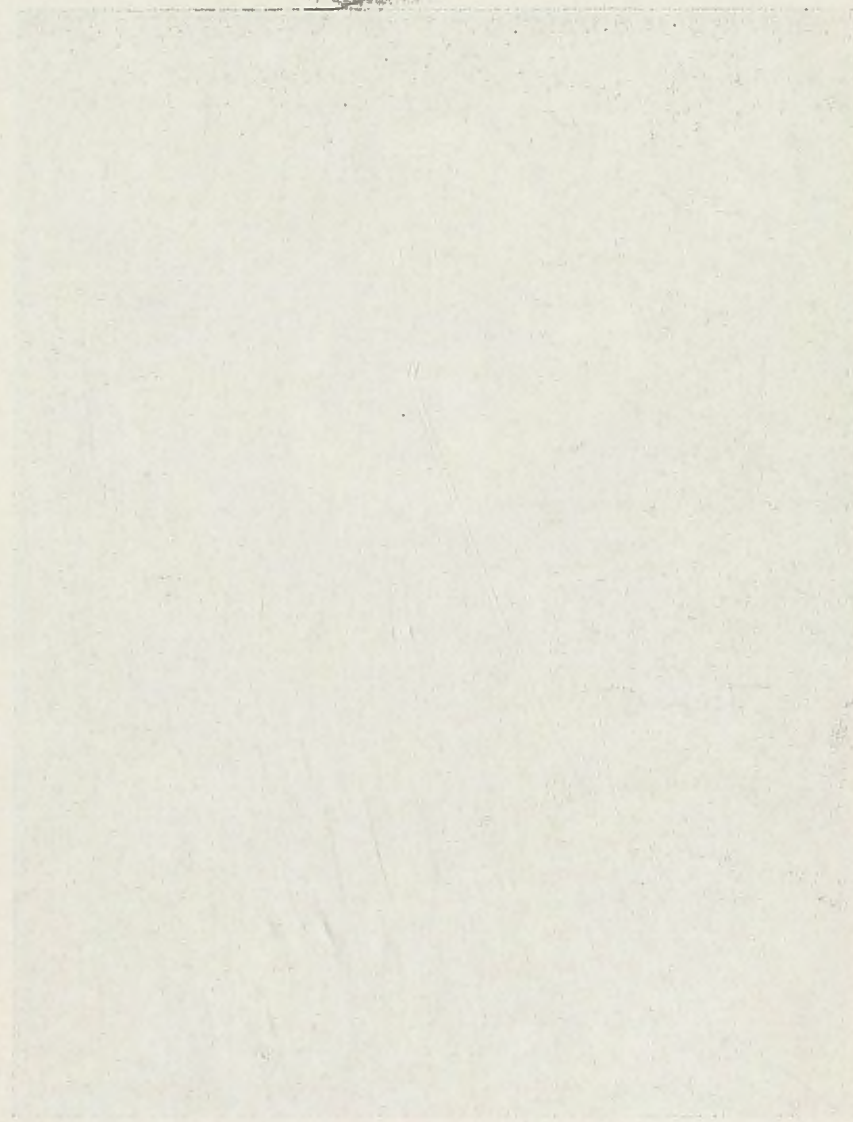
JEAN DE GEER,
TILL GODEGÅRD OCH SKYLLBERG,
F. 1632; † 1696.
(VÄGGFAST OLJEMÅLNING Å LEUFSTA AF JOHANNES MIJTENS.)

LOUIS DE GEER (DE' GAILLARMONT).

F. 1535; † 1602.

(VÄGGFAST OLJEMÅLNING Å LEUFSTA; OKÄND MÄSTARE.)

JEANNE DE NEILLE,
 LOUIS DE GEERS (DE GAILLARMONT) MAKÅ.
 F. OMKR. 1560; † 1641.
 (VÄGGFAST OLJEMÅLNING Å LEUFSTA, SIGN. »HD TIEER FEC.»)

LOUIS DE GEER,

F. 1587; † 1652.

(VÄGGFAST OLMÅLNING Å LEUFSTA; COPIA EFTER ORIGINAL AF D. BECK,
TILLHÖRIGT FRIH. GUSTAF DE GEER.)

ADRIENNE GERARD,
LOUIS DE GEERS MAKÄ.

F. OMKR. 1590; † 1634.

(VÄGGFAST OLJEMÅLNING Å LEUFSTA; COPIA EFTER ORIGINAL, TILLHÖRIGT
FRUH. GUSTAF DE GEER.)

PERSON-REGISTER.

- Adlerfelt**, Carl, friherre. 60.
 » Per, friherre. 62.
Agricola, Brita. 4, 11.
 » Christian Michelsson. 2, 11.
Alsinia, Lisa. 55.
Andersson, konstapel. 113.
Apelqvist, Anna Kristina. 120.
Arenberg, Anders, inspektör. 122.
 » Anna Maria. 122.
Armfelt, general. 164.
Armfelt, Carl, friherre. 126.
Asmundsen, Fredrika Wermelia. 113.
Aspelund, Johanna. 117.

Badois, Charles, professor. 109.
Balk, Hebbila Månsdotter. 2, 10.
 » Henrik. 1, 11.
 » Måns Nilsson. 1, 2.
Banér, Carl Gustaf. 61.
 » Ebba, porträtt angående. 131.
 » Ebba Elisabeth. 60, 61.
 » Johan. 26.
Baudeson, Charlotte. 107.
von Beckendorff, Joachim Heinrich, löjtnant. 100.
 » Joachim Kristoffer. 101.
 » Karl Ulrik. 101.
von Behr, Gertrud. 100.
von Below, Maximilian Johannes Friedrich Hermann, kapten. 107.
 » Wilh. Karl Georg, öfverste-löjtnant. 107.
Bengtsson, Anders. 121.
Benktsson, Gottskalk, riddare. 45.
Bergius, Marg. Hedvig. 122.
de Besche, Isaac, kommissarie. 161.
Beurens, Klas. 11.
Beuthner, Ernestine Wilhelmine Karoline. 114.
Bielke, Helena. 15.
 » Ingeborg Eriksdotter. 44.
 » Nils, greve, fältmarskalk. 94.
 » Thure Gabriel, greve, riksråd, med porträtt. 94.

Bildt, Daniel Fredrik, öfverstelöjtnant. 89.
 » Didrik Anders Gillis, friherre, öfverståthållare, med porträtt. 89.
Björnstjerna, Magnus Johan. 126.
Blanvalet, Anne Charlotte. 107.
 » Pierre. 107.
Boga, Anna. 1, 3, 5, 10.
 » Cecilia Johansdotter. 3, 4, 10.
 » Erik Johansson. 3, 4, 10.
 » Hebbila. 4.
 » Johan Johansson. 2, 3, 10.
 » Sofia Eriksdotter. 4, 10.
von Bohlen, Anna Sofia. 99.
 » Henning. 99.
 » Viktor, major. 99.
Boije till Gennäs, ättens vapen. 124.
Boije, Ingeborg. 11.
Borchsmann, Emma Matilda. 35.
von Bornstädt, August Wilhelm. 104.
 » Karoline Friedrike Gustava. 104.
Borteij, Virginia. 122.
Brahe, Erik. 71.
 » Magnus, greve, riksdrots. 15.
 » Ulrika, grefvinna. 19.
Branbach, Anna Maria Elisabet. 33.
Brandau, öfverste. 32.
Breitholtz, Clas Gustaf. 126.
 » Edvard Julius. 126.
Briede, Louise Dorotea. 31.
Bruce, Kristina Katarina. 121.
 » Robert Vilhelm, ryttmästare. 121.
von Buggenhagen, Charlotte Ernesta. 104.
 » Eleonora. 104.
Bulle, Fredrik Kristian, pastor. 101.
 » Kristian Fredrik, stadskirurg. 101.
Bååt, Brita Björnsdotter. 10.
von Böhnen, Johan Kaspar. 71.
Börstell, Beata. 115.

Carl Magnus, markgreve af Baden. 30.
Carlander, Anna Maria Charlotta. 123.
 » Olof, prost. 123.
Carlsson, Klara Albertina Elisabet. 113.
Cederberg, Elias, komminister. 112.

Cederberg, Kristina Lovisa. 1, 12.
 Christian, Jeanette Marg. 32.
 Comstedt, Charlotta. 122.
 » Gustav, hofrättsnotarie. 122.
 Coyet, Johan Gustaf, generallöjtnant.
 129.

Dahlberg, Erik, grefve, fältmarskalk.
 104.

Dassau, Fredrik Wilh. 126.
 De Geer till Leufsta, Anton. 62.
 » Charles, friherre.
 61.

De Geer, Emanuel, med porträtt. 160.
 » Jean, med porträtt. 161.
 » Johanna Elisabeth. 160.
 » Louis, med porträtt. 152.
 » Louis. 157.
 » (De Gaillarmont), Louis, med
 porträtt. 150.

Dielitz, gift Wellenberg. 106.
 Dietmar, Maximilian Sigismund Edgar.
 107.

Dubost, Jean Baptiste, hofhandläkare.
 132.

Dufva, Brita. 102.
 » Rosa Lucie. 93.

Duncker, major. 32.
 Dziobek, Karolina. 33.

Edberg, Fredrik Wilhelm, jernarbetare.
 113.

» Klara Sofia. 113.
 Eek, Eva Christina. 104.
 Ehrenpreuss, Anna Elisabet. 112.
 (von?) Ehrenreich, Johan Eberhard
 Ludvig. 132.

Ehrensward, ättens vapen. 124.

Ekelund, Anders, kyrkoherde. 120.
 » Florentina Andrea. 120.

Eneman, Elisabeth Maria. 120.
 » Johan, dykerinspektör. 120.

Engelke, Dorothea. 108.

Eriksdotter, Anna. 44.

Eriksson, Mårten. 11.

von Essen. 165.

Falk, Fredrik Joakim. 102.

» N. Elias, löjtnant. 102.

Falkenklo, Karin. 11.

Feller, Klara Jenny Julie Elise Selma. 33.

von Fersen, Anna Sofia. 89.

» Carl. 71.
 » Charlotta Fredrika, f. Sparre,
 grefvinna. 64.

» Karl Reinhold, grefve. 71,
 75.

von Festenberg-Packisch, Albrecht, major.
 33.

von Fitinghoff, Johan, generalmajor. 102.
 » Katarina Maria. 102.

Flach, Axel Albrecht Ferdinand. 117.

Fleming, Brita Johansdotter. 2, 10.

» Elin. 1, 2, 4, 11.

» Henrik. 4.

» Herman, friherre. 15.

» Klas, öfverståthållare, med
 porträtt. 12.

» Lars, ståthållare. 12.

» Pehr Eriksson. 2, 11.

de la Fosse, Oda. 152.

Franck, Sophia Maria Karolina. 114.

Fredrik af Baden och hans barn. 26.

von Freitschke, major. 106.

» Klara Maria Isabella.
 106.

von Freudenberg, öfverste 166.

von Friesendorff, Adolf Ludvig, friherre.
 126.

Friis, Kristian. 42.

Fronde, Jonas, kyrkoherde. 122.

» Katarina Elisabet. 122.

Fröding, Kristina Elisabet. 89.

von Fürstenberg, Elisabeth Eusebie. 26.

von **Gadow**, Hebba. 55.

Gahn. 41.

Gelinck, Franz. 111.

» Karl, justitieråd. 111.

Gérard, Adrienne, med porträtt. 152.

» Laurent. 152.

Germundsson, Nils. 5.

von Geroldseck, Anna Marie. 26.

Gerstenmeijer, Henriette Marie. 114.

» Kristian Gottfrid, super-
 intendent. 114.

Gethe, Adolf Sebastian. 126.

Gissot, Elisabet Jeanette Henriette. 31.

Glysing, Kettil. 44.

Glysings dotter, Katarina. 44.

Gran, Charlotta Vilhelmina Fredrika. 32.

Gripsot, se Ram.

» Torsten Salmonsson. 2, 10.

Grottenfelt, Helena. 132.

Grubbe, Sivert. 42.

Gunnarsson, Matts. 10.

Gustaf II Adolfs porträtt i Nürnberg.
 125.

Gustaf III:s porträtt. 167.

Gyllenberg, Henning, grefve, riksråd.
 129.

Gyllengranat, Hans Wilhelm. 126.

Gyllenhjerta, Klas. 11.

» Krister Nilsson. 11.

» Nils. 11.

Gyllenram, Henrika Ulrika Vilhelmina
 Dorothea. 113.

- Gyllenram, Johan August, tullinspektör. 113.
 von Göben, Hedvig Sofia. 101.
- von **Hackwitz**, hela ätten. 96.
 de Halinck, Baudoin. 152.
 » Isabella. 152.
- Hall, Carl Magnus David. 116.
 von Hallwylska vapnet. 171.
 Halvarsson, Ragvald. 2, 11.
 Hamilton, general. 165.
 » Carl Axel Hugo, dagbok. 57.
 » Gustafva Johanna. 68.
 » Hedvig. 129.
 » Johan Henrik, friherre. 58.
- Hane, Jonas, hammarsmed. 119.
 » Katarina Charlotta. 119.
- Hansson, August, timmerman. 117.
 Harnesksköld, Beata. 132.
 » Herman. 132.
 » Katarina Elisabet. 132.
 » Maria. 132.
 » Märta. 132.
 » Sofia Barbro. 132.
- Heinzius, Paul, adjutant. 132.
 Henck, Hans, skeppare. 24.
 » Juliana Dorotea, med porträtt. 23.
 » Mikael Gottlieb, kaptenlöjtnant. 24.
- von Hennigs, samband mellan svenska och tyska släkten. 128.
 » Carl Gustaf, ryttmästare. 129.
 » Gortton. 41.
- von Heppe, Amelie Fransiska Ernestine. 32.
 Hermanson, general. 164.
 d'Heures, Catherine. 152.
- Himberg, Fredrika Rebecka. 113.
 Hoch, jur. doktor. 132.
 Hofvia, Sara Cath. 161.
- Horn, Anna. 12.
 » Claes. 165.
 » Gustaf, riksmarsk. 94.
 » Henrik Classon. 12.
- Horn till Äminne, Gustaf Adolf, greve. 77.
 von Horn, Gortton. 41.
- Hultin, Maria. 120.
 Hülphers, Abraham, rådman. 172.
 » Maria. 172.
- Hygrell, Jonas. 126.
 Håkansson, Knut. 44.
 Hård till Segerstad, Anna Marg. 171.
 Hägerflycht, Carl Henrik. 126.
 Hökeflycht, Brita Katarina. 103.
- de **Jacobson**, Nicolas. 139.
 de Jalhea, Marie. 151.
 Jennings, Betty. 60.
- Johanna af Baden. 26.
 Johansson, Göran. 78.
 Jonsson, Göran, mästervän. 119.
 Jonsson, Lars. 5, 10.
 Jägerhorn, Anna. 11.
 » Lars Hansson. 10.
 Jönsson, Salomon. 2, 6.
- von **Kahlden**, Hans Adam. 104.
 » Karolina Katarina Antoinette Beata. 104.
- von Kalkstein-Osłowski, Emilie Ludewika Juliane. 108.
 » Johan, kapten. 108.
- Karlsson, Joan. 46.
 von Kitzleben (Kifsleben), Joachim Karl, löjtnant. 100.
- Klinckowström, Johan Mauritz, öfverstelöjtnant. 71.
 » T. A., friherre. 75.
- Klingspor, general. 165.
 von Klinski, Katarina. 108.
- von Kliix, Johanna Henriette Louise Friedrike Natalie. 111.
 » Karl Friedrich. 111.
- von der Krusebeck, Lothar. 129.
 Krieger, se Krüger.
- Kristiernsson, Jeppe. 54.
 » Johan. 54.
- Krummedig, Marg. Eriksdotter. 45.
 Krüger, Charlotta. 103.
- Krüger (Krügerfeld), Anders, ryttmästare. 103.
- Kullberg, Sara Helena. 112.
 Kullman, Sven, grosshandl. 172.
- Kurck, Axel Johan, friherre. 71.
 Kuylenstierna, öfverstelöjtnant. 111.
 » Gustafva Lovisa. 104.
 » Otto Samuel. 104.
- von Köhler, Baltzar Henning, löjtnant. 99.
- Lamberg**, Dorotea. 116.
 von der Lancken, Henning. 42.
 von Lantingshausen, Jakob Albrecht, friherre, öfverståthållare, med porträtt. 83.
- Larsson, Anders. 8.
 Le Hoc. 140.
 Leijonhielm. 165.
 Leijonhufvud, Carl Victor G:son, friherre. 126.
- von Lepel, Rosa. 32.
 Lewenhaupt, Carl Emil, greve. 69.
 » Ebba Charlotta. 61.
 » Sidonia Juliana. 58.
- Liebe, Kristian Oskar, generallöjtnant. 109.
 von Liewen, Anna Christina. 86.

- von Liewen, Carl Fredrik, greve, öfverste. 69.
 » Carl Gustaf, friherre. 61.
 » Gertrud Elisabet. 68.
 » Hans Henrik, greve, riksråd. 68, 69.
 » Henrika Juliana. 68.
 Lilliehöök, Virginia Kristina. 15.
 von Lillieström, Fritz Gustav. 108.
 Ljungberg, Lars Daniel, öfverste. 171.
 Ljunggren, Ture, kommissionslandtmätare. 122.
 Lodoiska. 145.
 Louvet. 145.
 de Luesquecourt, Marie. 152.
 Lundahl, Johan, regementspastor. 119.
 » Ulrika. 119.
 Lundenius, Anna Hedvig. 115.
 » Erik, kyrkoherde. 115.
 Lust, Ferdinand August Ludwig, kapten. 111.
 » Ferdinand Otto Ludwig, generalmajor. 111.
 von Lühman, regementskvartermästare. 103.
 » Karl Leonard, löjtn. 103.
 » Nicolaus. 103.
- M**annercreutz, Gustava Johanna 118.
 » Peter, regementskvartermästare. 118.
 von Maijdel, Martha. 1.
 Maria Eleonora, drottning. 52, 131.
 Mattsson, Johan. 10.
 Menon, general. 145.
 Meyerfelt, J. A., greve, generalguvernör. 76.
 Mierevelt. 53.
 Mietschke, gift Gelinck. 111.
 von Mietschke-Couande. 111.
 Moltke, ätten 43.
 Muuhs, Anna Elisab. 101.
 von Mühlenfels. 47.
 » löjtnant. 100.
 » Karl. 100.
- Müller, Amelia Louise. 33.
 » Clara. 107.
 » Daniel Kristoffer. 114.
 » Dorothea Maria Karolina. 114.
 » Karl, löjtnant. 110.
 » Karl, kapten. 100.
 » Marie Henriette. 109.
 » superintendent. 107.
- Myra, Anna Katarina. 115.
 Mårtensdotter, Rakel. 11.
 Mörner, Sofia Lovisa, grefinna. 19.
- von Nandelstadt, Elias, förare. 132
 de Neille, Henri. 152.
 » Jeanne, med porträtt. 152.
- de Neille, Matthieu. 152.
 Nieprietz eller Nipertz. 48.
 Niklsson, Kristiern. 45.
 Nilsson, Måns. 2.
 Noltin, Elisabeth. 110.
 Nordensvan, Otto. 126.
 Norén, Otto Gideon, landtbrukare. 123.
 von Norman, Philippina Henrietta. 34.
- O**elgard, Sophia. 99.
 Oesterreich, Paul. 33.
 Ollon, Ragnhild Persdotter. 3.
 Olofsdotter, Annika. 122.
 Olofsson, Johan. 2, 10.
 Orre, sergeant. 102.
 von Otterstedt, Wilh. Ferdinand, sekundlöjtnant. 105.
 Oxe, Maria. 55.
 Oxenstierna, Åke, friherre. 160.
- P**armentier, Antoine. 160.
 » Jeanne, med porträtt. 160.
 Paulander, Erik, komminister. 55.
 Pauli. 165.
 von Pawel-Rammingen, Jeanette. 32.
 von Petkowski, Josephine Ulrike Karoline. 107.
 Planting, Joen. 1, 5, 9, 10.
 Planting-Gyllenboga, Anna. 10.
 » Erik. 10, 55.
 » Gustaf. 8, 10.
 » Jonas. 10.
 » Klas. 10.
- Planting-Gyllenbåga, Carl Gabriel. 7.
 » Gustaf Fredrik. 7.
- Platen, general. 163.
 Pollet, general. 164.
 Porath, friherre. 139.
 Porthan, Henrik Gabriel, professor. 132.
 Porthanus, Henricus Sigfridi, kyrkoherde. 132.
 Posse, Carl, greve, hofmarskalk. 76.
 » Fr., general. 165.
- Preuss, Karolina Johanna. 35.
 Probst, Cecilia Aurora Vilhelmina. 113.
 » Johan Kristoffer, sejlarmästare. 113.
- Prochman, Johan. 132.
- von **Q**vast, Anna Marg. 99.
 » Viktor. 99.
- R**am, Agneta Torstensdotter. 2, 3, 10.
 » Hans Ragvaldsson. 5, 11.
 » Ivar Torstensson. 2, 10.
 » Lasse Torstensson. 2, 3, 10.
 » Margareta Ragvaldsdotter. 11.

- Ram, Margareta Torstensdotter. 2, 11.
 » Måns Torstensson. 2, 3, 10.
 » Märtha Torstensdotter. 2, 5, 11.
 » Torsten Salmonsson. 2, 10.
- Ramel, Malte. 68.
 Reenstierna, Abraham. 158.
 Rehbinder till Uddrich, Eleonora Maria.
 102.
 » Reinhold, frih., general-
 löjtnant. 102.
- Reuterholm, Gustaf Adolf. 139.
 Ribbing till Zernava, Cath. Charl. 61.
 » Ebba Marg. 60.
 » Gustaf, frih. 61.
 » Lennart, friherre.
 61.
 » Per, friherre. 61.
 » Ulrika Eleonora.
 61.
- Ridderstedt, Karl Henrik. 71.
 Riedel, David Wilh. Julius. 107.
 Rindfleisch, löjtnant. 35.
 von Rodbertus, H. 34.
 » Kristina Louise Katarina.
 34.
- Rolandt, Wolmar Jakob. 19.
 Rosenbjelke, Katarina. 102.
 Rosenhane, Johan. 78.
 » Schering, friherre, öfverståt-
 hållare, med porträtt. 78.
- Rosenschöld, Margareta. 55.
 Rudebeck, Edvard Ulrik. 126.
 Rundberg, Alfchild Erika. 120.
 » Jonas Elis. 120.
- Rynning, Maria Kristina. 123.
 Ryting, Sara Tomasdotter. 4.
 Rönnow, Beate. 45.
- S**ack, Karl Filip, friherre. 71.
 Samzelius, Hugo. 39.
 Sandberg, Gustaf Adolf, konrektor. 121.
 » Lars Johan, komminister. 121.
- von Schantz, ättens vapen. 124.
 Scheffer, öfverstabsläkare. 32.
 Scheringsdotter, Cath. 78.
 von Schierstedt, Hermann Hans Friedrich,
 öfverste. 106.
 von Schlütter, Karl Wilh. Andreas, major.
 109.
- Schmidt. 100.
 Schohl, Johan Friedrich, godsägare. 107.
 Schröder, Juliana Dorothea, f. Henck, med
 porträtt. 23.
 » Samuel. 25.
 » Vilhelm. 25.
 » Vilhelm, brukspatron. 24.
- Schröderheim, Anna Charlotta, f. von
 Stapelmohr, med por-
 trätt. 23.
 » Elis. 23.
- Schuer, Johan F., rådmän. 116.
 » Sophia Gustava. 116.
- von Schweinicken, Karolina Vilh. Elise.
 32.
 Schwerin, Gustaf Philipp Wilhelm, grefve.
 105.
 » Helmuth Friedrich Otto Detloff,
 grefve. 105.
- von Schwerin, Claus Filip, friherre. 75.
 » Joachim. 100.
 » Sophia Dorothea. 100.
- Schönström, general. 165.
 de Segure, grefve. 143.
 Siebman, Friedrich, öfveramtman. 107.
 » Sophie Louise. 107.
- Siegroth, general. 163.
 Sinclair, general. 164.
 Singuel. 140.
 Snakenborg, Anna. 15.
 Sodeman, Johan. 31.
 von Sodenstern, tyska grenen af ätten.
 31.
 Sodenstierna, tyska grenen af ätten. 31.
 von Solms, Eleonora. 26.
- Sparre, Axel, friherre, öfverståthållare. 15.
 » Beata. 83.
 » Carl. 61.
 » Carl, friherre, kammarherre. 95.
 » Carl, friherre, öfverståthållare med
 porträtt. 15, 61.
 » Charlotta Fredrika. 71.
 » Conrad, friherre, öfverste. 95.
 » Fredrik, friherre, generallöjtnant.
 15.
- Sparrsköld, Karl Magnus. 112.
 » Lovisa Maria. 112.
- Sprengtporten, Göran. 22.
 » Jakob Magnus. 22.
 » Jakob Wilhelm, friherre,
 öfverståthållare, med
 porträtt. 19.
 » Johan Wilh., friherre,
 ambassadör. 19.
- Stackelberg, Fr. 165.
 Staël von Holstein, ambassadör. 139.
 » madame. 139.
 » Jakobina. 83.
- von Stapelmohr, Anna Charlotta, med
 porträtt. 23.
 Stedingk, general. 164.
- von Stein, Ulrika Charlotta Eleonora. 31.
 Stjernkors, Gustaf Olofsson. 4, 10.
 » Hebbila Gustafsdotter. 10.
- von Stockenström, Henrik Albrecht. 126.
 Strok, Kristiane Dorothea. 33.
 Stromberg, Claes, grefve. 166.
- Strömfelt. 165.
 » Karl Harald, grefve. 71.
 » Ulrika. 18.
- Stuth, Carl Fredrik. 128.
 » Carl Gustaf. 128.

- Stålar, Arvid Eriksson. 10.
 › Avid Hansson. 1, 4, 5; 11.
 › Elin Eriksdotter. 3, 10.
 › Erik Johansson. 4.
 › Hans Johansson. 1, 11.
 › Hebbila Arvidsdotter. 11.
 › Hebbila Johansdotter. 3, 10.
 › Helena Arvidsdotter. 11.
 › Johan Johansson. 4.
 › Johan Olofsson. 3.
 Svahn, Dorotea Benedikta. 102, 121.
 › Thomas. 102.
 Svanfelt, Charlotta. 104.
 › Erik. 104.
 › Johan Philip Ernst. 104.
 › Karl, kammrherre. 104.
 Svartlok, Johanna Olofsdotter. 117.
 › Olof, soldat. 117.
 Svinhufvud, Karl Persson. 4, 5, 8, 11.
 Söderberg, Jakob. 115.
 Söderhamn, Magnus. 172.
 Söderhielska ätten. 168.
- T**andefelt, Ingeborg Juliana. 102.
 Taube, Ulrika Charl. 62.
 von Taubenheim, Arabella Augusta Romana. 111.
 Ternstedt, Lars, sergeant. 112.
 Tersmeden, C. H. 39.
 Tessin, Carl Gustaf, grefve, 15, 71.
 Thegner, Olof, friherre, landshöfding. 55.
 von Thiesenhausen, Marg. Juliana. 68.
 Toll, general. 164.
 › J. Chr. generaladjutant. 17.
 Tott, Erik Åkesson. 46.
 Tott till Skedebo, Brita. 55.
 Trolle-släkten. 53.
- U**ggla, Gustaf Klason. 11.
 › Klas Klason. 1.
 › Märta Beata. 118.
 Ugrup, Erik Pedersson. 44.
 Uldin, Kristina. 122.
 › Per, mjölnare. 122.
 Ulfsson, Karl, riddare. 44.
 Ursinus, Jacob. 132.
 von Ustar, Dorothea. 105.
- von **Vahl**. 107.
 Vasahuset, biografiska data. 130.
- Vesterdahl, Hedvig Lucina. 117.
 › Johannes, handlande. 117.
 Vigzuelius, Daniel, kyrkoherde. 55.
 › Jakob. 55.
 Vilhelmina Charlotta af Hessen, prinsessa, med porträtt. 166.
 von Vitzthum, Johanna Augusta. 111.
 von Voigts-Rhetz, Arnold August, regeringsråd. 105.
 › Julie Philippine Blania Thekla. 105.
- W**achtmeister, Gustaf, general. 164.
 von Waldeck, Marie Elisabeth. 26.
 Wallmark, Erik, kyrkoherde. 115.
 › Helena. 115.
 von Weid und Goldsenau, Emmi. 106.
 Wellenberg, Friedrich Mathias. 106.
 › Karoline Hermine Louise Gertrud. 106.
 Wetterberg, Anna Maria. 115.
 › fältväbel, 115.
 Wetterlöf, Anders Magnus, aktuarie. 19.
 Wgorp, Per. 44.
 Wichman, Eugen Gustav Friedrich. 110.
 Wikmark, Per. 122.
 Vinklerfeld, general. 165.
 Witt, släktens krönika. 168.
 von Wolfradt, Karoline Elisab. 104.
 Wrangel, Erik, friherre. 71.
 Wrede, general. 165.
 › Otto, friherre. 126.
 von Wurmb, Hulda Louise Karolina Simone. 32.
 von Württemberg, Barbara. 26.
- Z**elle, Karl Friedrich Julius Gottfried. 108.
 von Zepelin, Sophie Beata Kristina. 104.
 Zülich, Charlotta, friherinna. 101.
 › Gustaf, general. 101.
- Å**kerstein, Harald. 126.
 Åstrand, Lovisa Kristina. 113.
- Ö**hrberg, Anders, regementspastor. 119.
 › Katarina. 119.
 Örneram, Hans Hansson. 11.
 › se Ram.

